

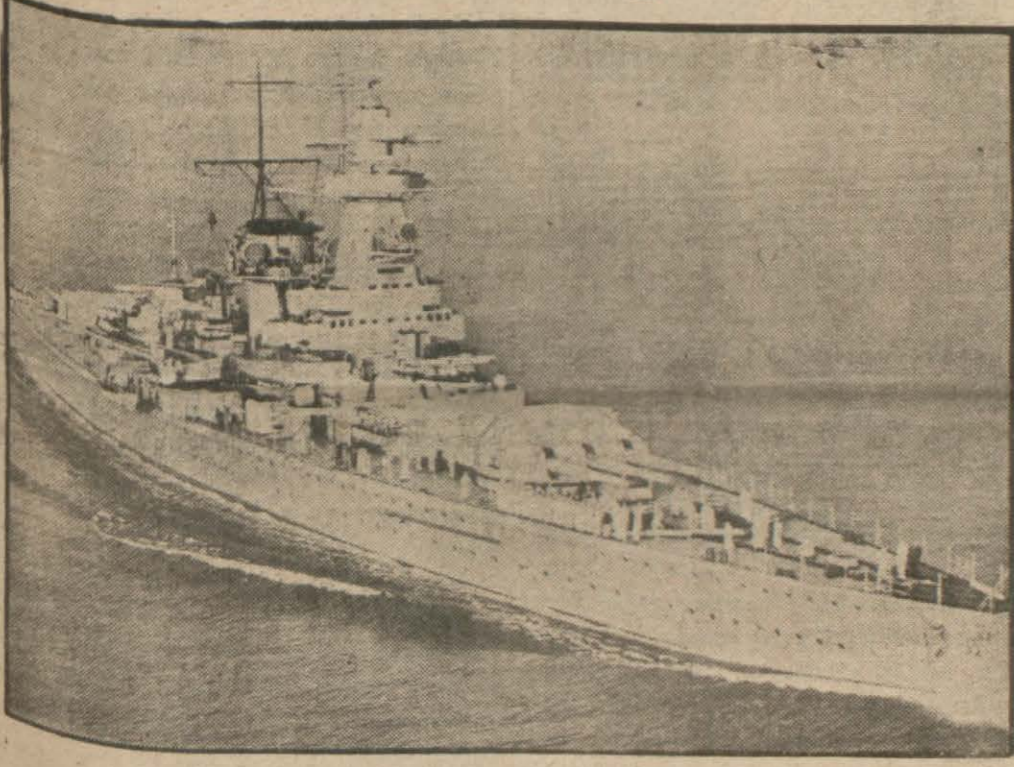

İlk büyük deniz muharebesi

Beş İngiliz kruvazörü Alman zırhlısının sığındığı limandan çıkmasını bekliyorlar

Uruguvay, Alman ceb kruvazörüne Montevideoyu terketmesi için 48 saat mühlet verdi

"Graf fon Spee," teci vaziyette

Graf von Spee

Dünkü şehir tabımızda, harbin başlan- gıcındanberi vukubulan ilk büyük de- niz muharebesinin cereyan şeklini, o da-

(Devamı 8 inci sayfada)

Romanyada bir facia: 50 ölü, 200 yaralı var!

Bükreş 14. (A.A.) — İçinde bir in- 80 amelenin naşı çıkarılmıştır. İki teknik direktörün ailesi efradı da kasinin enkazı altından şimdiye kadar

(Devamı 3 üncü sayfada)

Müddeiumumî izahat veriyor

Adli tebligatın posta ile yapılmasından mühim sür'at ve tasarruf elde edilecek

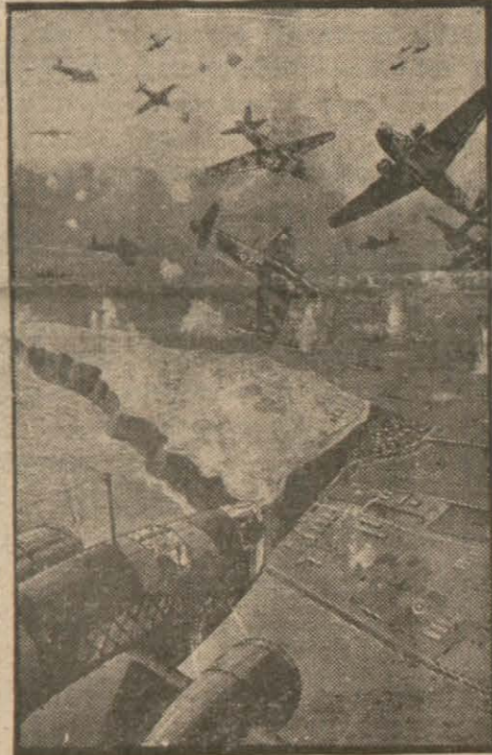

Postada açılan adli tebligat kursuna devam edenler (Yazısı 8 inci sayfada)

(Adli evrakın posta ile tebliği hakkındaki nizamnamenin metni 10 uncu sayfamızda)

Dünkü hava muharebesi

Dört Alman, üç İngiliz tayyaresi düştü

İngiliz tayyarelerinin Heligolan adasına taarruzları İngiliz ressamı tarafından bu şekilde tasvir ediliyor (Yazısı 3 üncü sayfada)

Sovyet Rusya, Milletler Cemiyetinden ihrac edildi

Karar 40 devlet mümessilinden 32 sinin rey'i ile verildi

Cenevre 14 (Hususi) — Bu sabah saat 10,30 da toplanan Milletler Cemiyeti a - sambesi, Finlandiyanın talebi hakkında (Devamı 8 inci sayfada)

Millî Şef

Erzurum 14 (A.A.) — Reiscüm- hur İsmet İnönü bu sabah saat 10 da yaya olarak askerî ve mülki erkân ile birlikte inşaatı henüz bit - miş veya inşaatına devam edil - mekte bulunan Cumhuriyet Halk Partisi binasını, yeni postahaneyi, inhisarlar dairesini, büyük oteli, sinemayı, doğumevini ve diğer müesseseleri gezmişlerdir.

Millî Şef müteakiben gene yaya olarak çarşıda bir gezinti yap - mışlar ve muhtelif dükkânlara uğ - ramışlar, bu temasları esnasında Erzurumun iktisadî durumu ile de alâkadar olmuşlardır. (Devamı 8 inci sayfada)

Millî Şef Erzincana hareket etti

Dün gece Reiscümhur şerefine bir kabul resmi ve suvare verildi

İsmet İnönü seyahatleri hakkındaki ihtisaslarını bildirerek dedi ki: "Erzurumda yüksek cemiyet, vatanperver zihniyet her çehrede aşikâr bir surette görünür.,"

Millî Şef tekrar Erzuruma gideceklerini bildirdiler

Erzurum, 15 (A.A.) — Dün gece saat 21 de Reiscümhur İsmet İnönü şereflerine Umumi Müfettişlik konağında bir kabul resmi ve süvare verilmiştir.

Pek neş'eli geçen bu süvarede bütün Erzurumun en ileri gelen vatan- daşları aileleriyle birlikte bulunmuşlardır.

Reiscümhur Erzurumdan hareket için ayrılmazdan evvel seyahatleri hakkındaki ihtisaslarını atideki şekilde cemiyete ifade buyurmuşlardır: «Erzurumu ziyaretimden buradaki tetkiklerimden memnun oldum. Kânuneevvel ortasında buraya gelmek benim için hasret çektiğim bir zevk idi. Sonbaharın sonunda her tarafla yolu kesilen Erzuruma çetin kış günleri muntazam surette gelip gitmek ancak Cumhuriyetin muvaffakiyeti olmuştur. Bu neticeye varmak için katlandığımız uzun sa- bırların eziyeti Erzurumluların canlı ve neş'eli hayatı içinde bir günde unutulmuştur. Dört sene evvel gördüğüm nisbetle Erzuruma çok kal- kınmış ve ilerlemiş buldum. Şarkta mamur şehirler benim idealimdir. Erzurum iyi bir mamure olmak için çok eksikliğini atmıştır. Erzurumun temiz ve medenî vasıtaları mevcut bir şehir ve iyi bir kültür ve san'at merkezi olması için daha yapılacak bazı işler vardır. Onları da az za- manda yapmak mümkün olacaktır. Erzurumda yüksek cemiyet vatan- perver zihniyet her çehrede aşikâr bir surette görünür. Vatandaşlarını bu bakımdan da çok takdir ettim. Erzurumdan memnun yetle ayrılı- yorum. Yakında gene geleceğim. Yapılmakta olan işlerin gidişini takip ederek yeniden zevk duyacağım ve aranızda tatlı dakikalar geçirece- ğini.»

Reiscümhuru hâmil olan hususi tren saat 24 de Erzincana mütevec- cihen hareket etmiştir.

Ruslar kuvvet tahşidi, Finler mevzilerini tahkim ile meşgul!

Finler geri çekildikleri bu mntakada her şeyi yakıyorlar, beş köy alevler içinde!

Londra, 14 (Hususi) — Helsinkiden alınan haberlere göre, mühim surette takviye edilmiş olan Sovyet kıt'aları bu- gün şimalde, nikel madenlerinin bulun- duğu mntakada, Salmijerviyei işgal et- mişlerdir.

Fin kuvvetleri bu mntakada süratle, fakat muntazaman ric'at etmektedirler. Finler, Sovyetlere yarıyacak her şeyi yakmaktadırlar. Beş köy tamamen alev- ler içindedir. İcabında, nikel madenleri- ni de berhava etmek için lâzım gelen tertibat alınmıştır.

Finlandiya resmi tebliğine göre Ruslar şiddetli birçok taarruzlarda bulunmuş- larsa da bu taarruzların hepsi ağır zayı- atla tardolunmuştur.

Helsinki 14 (A.A.) — Sovyetlerin, mukavemeti denizden kırmağa teşeb- (Devamı 8 inci sayfada)

Boşanmalar niçin çoğalıyor, kabahatli kadın mı, erkek mi?

Kadın okuyucular, erkeklere mukabele ediyorlar

Kadınları davada haklı bulan erkek okuyucular da mürakaşaya karıştılar

Anketimize kadın okuyucularımız da cevap vermeğe başlamışlardır. Bun ları ve kadınlara hak veren erkeklerin cevaplarını sırasile neşrediyoruz.

● R. F. M. (Üsküdar, Kısıklı): Açtığımız anketi büyük bir dikkatle (Devamı 8 inci sayfada)

Kadın okuyuculardan rica

Ankete cevap gönderen kadın o - kuyucularımızın, zarfın üzerine «An- ket» kelimesini ilâve etmelerini rica ederiz.

Kadınlara göre vaziyet

Hergün

Bir tiyatro yapıyoruz

Ekrem Uşaklıgil

Paris operası azamet ve haşmet bakımından dünyada eşi bulunmayan bir sanat abidesidir. Fakat Parislilere sorarsanız Fransız payitahtının en modern tiyatro binası olarak size Teatr Pignal'i gösterirler.

Tiyatro eski Yunanistanda doğdu, çocukluk devresini İtalyada geçirdi, serpilip geliştiği yer Fransa, kemal noktasına eriştiği memleket ise Almanyadır.

Fransızlar Teatr Pignal'i yapmayı düşündükleri zaman Almanyanın en modern tiyatro binalarını birer birer gözden geçirdiler, plânlarını tetkik ettiler. Ses, elektrik, makine ve sahne tertibatını yapmayı da Alman mütehassıslarına bıraktılar.

★

Bizzat Belediye Reisimizden dinledim:

«Yeni Türkiyenin en muvaffak yeni binalarını sıhhat müesseseleri arasında buluyordun.

Sebebi basittir:

Başvekil Refik Saydam bir meselenin tetkikinde gösterdiği itinanın fazlalığı ile tanınır. Sıhhat Vekilliği zamanında ne vakit bir Avrupa seyahati yapıyorsa gitdiği memleketin sıhhat müesseselerini birer birer gezmiş, doktor gözle incelemiş, beğendiklerinin plânlarını sormuş. Mimarlarının isimlerini öğrenmiştir.

Bir başka fıkra daha dinledim:

Yeni yapılacak sıhhat müesseseleri için en güzel ve en modern nümune arınırken Amerikaya da sorulmuş, oradan şöyle bir cevap almıştı:

«Bizim en modern hastanemiz filân şehrin hastanesidir, mimarı falandır, fakat tetkikatımız esnasında Almanyada yeni yapılmış olan şu hastanenin bizimkinden üstün olduğunu gördük. Onun mimarı da filândır.

★

İstanbul Belediyesi Sıhhat Vekâletimizin yapmış olduğu tecrübelerden istifade etti, onun kullandığı mütehassıs mimarı buldu, Şişlide yaptıracağı yeni hastanenin plânlarını hazırlamayı ona havale etti.

Belediye Reisimizden dinledim:

«Plân geldi, en tecrübeli doktorlarımızla, hastanecilerimizle, mimarlarımızdan müteşekkil bir komisyon topladım. Plân üzerinde yapılacak ufaktefek tadilatı tesbit etmelerini istedim. Komisyon üyeleri günlerce tetkik ettiler, uğraştılar, plânını itiraz edilebilecek tek noktasını dahi bulamadılar.»

Belediyenin yeni hastanesi henüz gözlerimizin önünde yükselmış değildi, fakat bu şerait altında yapıldığı zaman ortaya mükemmel bir eser çıkaracağından şüphe etmiyelim.

★

Birkaç zaman var ki, Belediyemizin Tepebaşıda yaptıracağı yeni tiyatro bahis mevzuu olmaktadır. Gazetelerde mutasavver binanın plânlarını mimar profesör Hikmetin hazırladığı haberini gördüm. Bugün de gene bu münasebetle mimar profesör Seyfinin ismini gördüm.

Profesör Hikmeti tanımak şerefini henüz kazanmadım, fazla dolaşıcı olmadığuma başışlasın, yaptığı eserleri de bilmiyorum. Fakat profesör Seyfi ile tanışmak zevkine erenlerdenim, başardığı eserlerden bir kaçını hayranlıkla seyrettim, tatbik edilmemiş etüdüne de bir tablo seyrederek gibi baktım.

Profesör Seyfi hemen her sene birkaç defa Avrupaya gider, yeni eserleri görür, tetkik eder, görüp tetkik ettiklerinden istifade etmeye çalışır. En büyük meziyetlerinden biri de budur. Kendisinin şimdiden güzide bir mimar olduğuna ve istikbal için daha büyük ümidler vadedtiğine inanırdım. Fakat tıbbın, cerrahinin olduğu gibi mimarının da muhtelif ihtisas şubelerine ayrıldığına aynı kuvvette inanırdım.

★

Bu münasebetle işittim:

Tekirdağda İhtisas İdaresi hesabına bir şarap kavi yaptırılacaktı. Fransadan mütehassıs bir mimar getirildi, şarap kavi de gerçekten mükemmel bir eser oldu. Bunu görenlerden bir zat mimarın orada bulunmasından istifade ederek bir ev yaptırmak hevesine düştü, mimar:

«Elimden gelmez, ev mimarı değilim, cevabını verdi, ısrar edildi, edilince yaptı, sonra görüldü ki, ev bir mutfakla

Resimli Makale:

En büyük kumandan

Fikir ve muhakeme her zaman ve her yerde kalbin İnsan ilk emri kalbinden alır, sonra buna makul şekil kurbamdır. vermek için fikrini harekete getirir.

SÖZ ARASINDA

78 yaşında zevce,
58 yaşında Zevce

Londrada 58 yaşına kadar dünya evine girmemiş olan bayan Naylov, belediye reisinden kendisine bir zevç bulmasını rica eden 78 yaşlarında Bay May ile evlenmiştir. Talihli koca, yeni karısını yüz talib arasından seçmiştir.

Bir banyo lüzum olduğunu unutmuştur. Şarap kavi yapmakta beynelmilel şöhrat kazanmış olan bu mütehassıs mimarın küçük bir ev plânı yapmak teklifi karşısında gösterdiği ilk tevazu ile sonra aldığı neticede bizim için mühim bir ders gizlidir.

★

Genç mimarlarımız arasında memleket hesabına son yıllarda kazanılmış mühim kıymetler bulunduğundan şüphe etmiyelim, fakat bilgi, zekâ, görüş, hayal, kariha kuvvetleri ne olursa olsun bir köşk veya bir apartman yapmakta kazandıkları muvaffakiyetin bir aynını bugün bir otel, yarın bir tiyatro, öbür gün bir hastane yapmakta da kazanabilecekleri iddia edilemez, dünyanın en kullanışlı otelini, en güzel tiyatrosunu, en fennî hastanesini mutlaka o tarz mimarın mütehassısı yapmıştır, ve yapan mimarın arkasında küçükten başlayarak gittikçe büyüyen eserlerin uzun seneler içinde bıraktığı kıymetli tecrübeler zinciri vardır.

Genç mimarlarımızı yetiştirmek, seçecekleri ihtisas sahasında tecrübelerdenim borcumuzdur. Kendilerine küçük şehirlerde başlangıç yolu açabiliriz, mütehassıs mimarın yanında görme ve öğrenme fırsatı verebiliriz, fakat en büyük şehrimizin tek tiyatrosunu emniyet etmek hata olur, esasen memleketin yapmış olduğu muhtelif tecrübeleri yakın-

Hergün bir fıkra

Romalile Marsilyalı

Bir İtalyanla bir Marsilyalı konuşuyorlardı. İtalyan Marsilyalıya anlattı:

«Romada bir hafriyat esnasında yer altında el'i metre uzunluğunda bakır tel buldular. Bakar tel eski Romalılar zamanında oraya gömülmüş, bu, eski Romalıların telgrafı keşfetmiş olduklarını isbat eder.

Marsilyalı güldü:

«Bu o kadar ehemmiyetli değil ki, dedi, Marsilyada bir hafriyat esnasında yer altında tele benzer hiç bir şey bulamadılar.

«Bu bir şey ifade etmez ki

«Nasıl bir şey ifade etmez. Demek oluyor ki eski Marsilyalılar daha o zaman telsiz telgrafı keşfetmişlerdi.

Berlinde Sahneye konan İngiliz piyesi

Harbdenberi ilk defa olarak, Bernard Şov'un, meşhur Pigmaiyon eseri, Berlinde sahneye konmuştur. Bunun'a beraber, eser almancaya adapte edilirken bazı yerleri tamamiyle değiştirilmiştir. Seyirciler eseri pek beğenmişlerdir. Bu münasebetle bir Alman gazetesi:

«83 yaşındaki B. Ş., piyesi bittikten sonra sanki kulislerde bulunmakta ve şiddetle alkışlanmakta idi» diye yazmıştır.

dan takib etmiş olduğunu gördüğümüz Belediye Reisimizin bu hatalı yola gireceğini de sanmayız, Doktor Lâtfi Kırdar Belediyenin kâfi derecede zengin olmadığını, tecrübe uğurunda para rizke edemeyeceğini en iyi bilenlerin başında gelir. Bizce bu hususta takib edilecek en doğru hareket yolu, Sıhhat Vekilinin vaktile takib etmiş olduğu yoldur.

Belediye Reisimiz eğer şahsan vakit ve imkân bulamazsa salâhiyetler bir memurunu, Avrupanın bütün tiyatrolarını çok iyi bilen Ertuğrul Muhsin ile birlikte Avrupaya yollaması, model seçtirilmesi, o modelin plânlarını alarak aynı mimara burada tatbik ettirmesidir.

Ekrem Uşaklıgil

Helsinki'nin Bombardımanında Açıkta kalan yavru

Helsinki'nin Ruslar tarafından bombardıman edilmiş üzerine, sığınaklara kaçan Finlilerden en sona kalan bir kadın, küçük çocuğunu da birlikte almış, bu sığınaklardan birine vardığı zaman kapısının kapandığını görünce, deli gibi oraya buraya kaçmış ve başka bir sığınakta bulunan bir ahabına çocuğunu teslim etikten sonra içi rahat etmiştir.

Finlândiyalı bestekâr ve harb

Finlândiyalı bestekâr Sibelius, 74 üncü doğum yılını Tuusuladaki villasında tes'it etmiştir. Helsinki'nin bombardıman edildiği sırada hayatından endişe edilen bestekâr, hükümet merkezinden 30 mil kadar içeride bulunan ve bir göle bakan, kayalar üstünde kâin sayfiyesine gitmiştir.

Esir muamelesi gören könek

İngilizler, yakaladıkları bir Alman gemisinde buldukları bir Alman köpeğine de esir muamelesi yaparak, onu trenle Londraya sevk etmiş ve bir kampa yerleştirmişlerdir.

Musikişinas Papa

Papa on ikinci P'nin bir musikişinas olduğu meydana çıkmıştır. Papa mükemmel surette keman çalar. Münih'te Papa vekilliği yaptığı sıralarda ekseriya opera giderdi.

İSTER İNAN, İSTER İNANMAI

Alman radyosunun spikeri kızmış, dün gece:

«Fransız milletini bugün idare etmekte olanlar ceza göreceklerdir» dedi.

1914 yılında radyo mevcut değildi, şimdi olduğu gibi her gece her istasyonu dinliyerek, birinin söylediğini, diğerini kontrol ederek, birbir rivayetin arasından bir hakikat çıkarmaya muvaffak olamıyoruz, fakat araya elimize geçtikçe yabancı memleketlerde çıkan gazeteleri okuyabiliyoruz, elân hatırmızdadır, dün gece Alman radyo-

sunun söylediği cümlelerin bir benzerini o vakit Alman gazetelerinde okumuştuk:

«Harbin sonunda Fransız milletini idare etmekte olanlar ceza göreceklerdir» demişlerdi.

Bizim bildiğimiz Fransız milleti o zaman idare ve kumanda başında bulunmuş olanlara bilâhare birer heykedikti Klemanso namına, Jofr namına, Foş namına yapılmış olan âbideler bugün Fransada birer ziyaretgâhtır. Bi-naenaleyh Alman radyosunun iyi bir kehanette bulunmuş olduğuna:

İSTER İNAN, İSTER İNANMAI

Sözün kısası

Evkafın tertib ettiği gale

E. Ekrem Talu

Evkaf Umum Müdürlüğü, Cumhuriyet rejimine layık bir idare olduğunu gösterdi. Meğer, o, sessiz sadasız, içten içten çalışıyormuş. Ankarada bu sefer tertib edip halkın ziyaretine açık bulundurduğu galeri, evkafın, benim gibi, vücudünü ademi vücudile müsavi gören ve hatta ademi vücudünü vücudüne tercih eder kimselere yeni ve bilinmedik ufuklar açtı.

At sahibine göre kişner derler. Temsil biraz kabadır amma, aynı mana ifade eden diğer bir daha nazikçesini lehcemizde bulamadım. Tâ İstanbul valî muavinliğindenberi tanıyıp meziyetlerine ve iktidarına hürmet beslediğim Bay Fahrettin Kiperin evkaf gayyasından modern ve muntazam bir idare meydana getirmiş olmasını Türkün ruhunda meknuz yüksek ve ezeli kabiliyetin yeni bir tezahürü olarak takdirle, hayranlıkla karşıyorum.

Osmanlı devrinde «Evkaf» denildiği zaman halkın yüzde sekseni imaret, tekke, tevliyet, arpalık, fodia, adı var kendî yok vazife, cihet ve namütenahî suiistimal anlardı.

Örümcek müdürlüğü gibi garib isimlerle kurulmuş ve tevcih edilmiş memuriyetler, bol avaidli türbedarlıklar, minbersiz hatiblikler, mihrazlı imamlıklar ve minaresiz müezzinlikler memleketin her bucağında, korkunç bir ekeleli hayret ordusu vücude getirmişti. Hayır niyetiyle, eslâfın vakfettikleri muazzam servetler kapanın elinde çarçur olur, binalar da bakımsızlıktan harab olur, giderdi.

Bu tezebzübi ve bu israfı, vakit vakit idarenin başına bir tesadüf eseri olarak gelen namuslu ve muktedir şahsiyetler: Recazadeler, Hayri Efendiler, Hammade Paşalar vesaire dahi bertaraf edemediler. Her icraatın, her islahatın ucu fodiacı, imaretçi softalara dayanıyor, kara kuvvetin menhus duvarında parçalanıyordu.

İslâm ve Türk güzel sanatlarının en nefis eserlerine sahip olmakla dünyanın belki de en zengin hazinesi olan Evkafın zapt ve rapî altına girmesi ve asil vazifesini ifaya imkân bulması için onun da üzerindeki Cumhuriyetin tasfiye edici ve canlandırıcı rehakâr nefesinin geçmesi lâzımmış.

İşte bunun bir hakikat olduğunu Ankarada geçen gün açılış töreni yapılan Evkaf meşherinde görüp hayran olduğumuz şeylerden anladık.

Burasını ziyaret ettikten sonra, Evkaf Umum Müdürlüğümüzün bir daha aleyhinde herhangi bir menfi fikir beslemeyeceğine kendi kendime söz vermiş bulunuyorum. Zira, gördüm ve anladım ki Evkaf İdaresi canla başla çalışıyor. Cumhuriyet mekanizması bütün diğer şubeleri gibi: Suurla ve programla.

Başındaki çok kıymetli idarecileri günümüzün tekmi hulusü ile tebrik ederim.

E. Ekrem Talu

İhtisas kurları devam ediyor

Bu sene Üniversite Hukuk Fakültesinde tatbikına başlanan yeni doktora talimatnamesi mücibince ihtisas kurları tertib edildiğini evvelce yazmıştık. Bunlardan hukuk muhakemeleri usulü subesine aid «Hukukta delil meselesi» mevzuu kurlar bu ayın 5 inde açılmıştı. Âmmehukuku subesinden «İngiliz âmme hukuku» kurlarına da bugün Üniversitede başlanacaktır.

Bütün talebe ve halka açık olan bu kurlar 10 Şubatada kadar devam edecektir. Marttan itibaren de ticaret hukuku ile mukayeseli medeni hukuk kurları açılacaktır.

TAKVİM

BİRİNCİKÂNUN

Rumi sene 1355	15	Arabi sene 1283
Birincikanun 2	Resmi sene 1939	Kasım 88

CUMA

GÜNEŞ		Zilkade		İMSAK	
S.	D.	S.	D.	S.	D.
7	16	5	81	5	81
2	85	12	50	12	50
Öğle		İkinci		Akşam	
S.	D.	S.	D.	S.	D.
E.	12 09	14 29	17 41	18 11	19 09
V.	7 28	9 48	12	—	—

TELGRAF HABERLERİ

Bulgar Başvekilinin mühim beyanatı

Köseivanof "Vaziyetimiz bir bekleme vaziyetidir, Bu millî programımızdan vazgeçtiğimiz manasını tazammun etmez," dedi

Roma 14 (A.A.) — Stefani ajansı bildiriyor: Giornale d'Italia gazetesi, Sofya muhabirine Bulgar başvekilini Köseivanof tarafından yapılan beyanatı neşretmektedir. Bu beyanatta Bulgar başvekilinin demıştir ki:

— İtalyanın gayri muharibliğini teyid etmiş olması bütün Bulgar milletince memnuniyetle karşılanmıştır. Bu, Bulgaristanı bugüne kadar takip ettiği bitarafilik yolunda devamla teşvik etmektedir. Çünkü, harici hiç bir kuvvetin Bulgaristanı şu veya bu cepheye iltihaka sevk etmeyeceğinin en kuvvetli garantisidir. Maaşafih Bulgaristanın vaziyeti bir bekleme vaziyetidir. Bulgaristan müteyakkız bulunuyor. Bugünkü hattı hareketi, kendi

millî programından vazgeçtiğini tazammun etmez ve memleketin hayatı menfaatlerinin müdafasına dokunamaz.

Bulgaristanın emelleri, ihtilâfın dışındada kalsa tamamiyle tahakkuk ettirilebilir ve Bulgaristan komşu memleketin müşkülâtından istifade edebilir. Bulgaristan meselelerinin bir harb sahnesinden ziyadede sulh masası etrafında daha iyi halli mümkündür. Hususile ki İtalya gibi büyük bir devlet her halde sulh anında bu sahada kat'î bir söz söyleyecektir. Bu sözün yalnız kendi menfaatleri için değil, onamuharebeye girmemek arzusunda mazhar olan memleketler hakkında da söyleyecektir.

Ruslar, topraklarından geçen Alman mallarını müsadere ediyorlarmış!

Londra 14 (Hususi) — Berlinden alınan habere göre Alman - Sovyet ticaret müzakereleri henüz neticelenmemiştir. Müzakereler süruncemede kalacak gibi gözükmektedir.

Sovyet heyeti dün Moskovaya hareket etmiştir. Alman membeları, müzakerelere Moskovada devam edileceğini bildirmektedirler.

Diğer taraftan Sovyet - Alman ticari münasebatı hakkında Romanya kaynaklarından alınan haberler, bu münasebatın garib bir vaziyet arzettiğini göstermektedirler.

Sovyetler, Romanyadan transit yolu ile Almanya'ya gönderilen yumurta yüklü vagonları, alakoymuşlardır. Bu vaziyet karşısında Berlin hükümeti, Romanyadaki mümessillerine talimat göndererek, Almanya'ya yapılacak Rumen ihracatının badema Macaristan yolu ile yapılmasını bildirmiştir.

İngiltere ve Finlândiya

Londra 14 (A.A.) — Çemberlayn, bu sabah Avam Kamarasında Finlândiya meselesi hakkında beyanatta bulunarak ezümle şöyle demiştir:

«— Finlândiyalılar, memleketlerini bu kahraman milletten beklenen seccaat ve azimle müdafaa etmektedirler. Finlândiya ordusunun düşmanına çok faik olduğu aşikârdır.»

Başvekil, alkışlar arasında, şu sözleri ilâve etmiştir:

«— Sovyet hükümetinin Finlere ve Finlândiya'ya karşı tecavüzü, bütün dünyanın vicdanına karşı bir taarruzdur.»

İki gayrimüsavi kuvvet arasındaki bu cidalin sonu ne olacağı şimdi den keşif ve tahmin etmek mümkün olmadığını söyleyen Çemberlayn, şu sözleri ilâve etmiştir:

«— Alman hükümeti, açıkça mütaarrızın tarafını iltizam etmiştir. Hattâ Finlândiya davasına müzaheret etmek te olan İskandinavya memleketleri aleyhinde yapmakta olduğu plâncı propagandası ile mütaarrıza yardım etmektedir.»

Müttefiklerin hedefi, Nazi Almanyanın inhizamıdır. Bu hedefi asla gözden kaçırmıyacağız. Sovyetlerin Polonya ve Finlândiya'ya karşı taarruzlarına Alman taarruzunun yol açmış olduğunu asla unutmıyacağız. Tahrib kuvvetlerinin bu son kurbanına elimizden gelen her türlü yardımı yapmakla mükellefiz. Alman taarruzuna karşı mukavemetimizde bütün gavretlerimizi taksif etmek ve fenalığı kökünden söküp atmağa çalışmak suretindedir ki, Avrupa milletlerini kendilerinin beklemekte olan akibetten kurtarabileceğimizi ümid edebiliriz.»

Dünkü hava muharebesi

Londra 14 (Hususi) — Hava nezaretinin bugünkü tebliğinden anlaşıldığına göre, son 24 saat zarfında Şimal denizi üzerinde şiddetli bir hava muharebesi cereyan etmiştir.

Muharebe, mayın döken Alman tayyarelerinin hareket üssü olan Heligoland adasına İngiliz tayyareleri tarafından yapılan akın neticesinde vukubulmuştur.

Adanın hava dafî topları İngiliz tayyarelerine karşı şiddetli bir ateş açmışlardır. Ayrıca Alman tayyareleri de harekete geçerek İngiliz filosunu karşılamışlardır.

İki hava filosu arasındaki muharebe hayli uzun sürmüştür. Neticede 4 Alman ve 3 İngiliz tayyaresinin düşürüldüğü tesbit edilmiştir.

Diğer İngiliz tayyareleri salimen üsline dönmüşlerdir.

Londra 14 (A.A.) — Hava işleri nezareti, iki İngiliz tayyaresinin dün Şimal denizinde Dornier sisteminde iki büyük Alman tayyaresine taarruz etmiş olduklarını bildirmektedir. Dornier tayyareleri, bulutlar içinde kaybolmadan evvel İngiliz tayyarelerinin mitralyöz ateşlerinin tesirile hasara uğramıştır.

Siyasetin ALEMİNDE

Fin harikası

Yazan: Selim Rağıp Emeç

Finlândiya ile Sovyet Rusya arasında cereyan eden ve Sovyet Rusyanın eşası bir muvaffakiyetini göstermiyen harb, tabii şartların müsaadesizliğine rağmen aynı inad ve şiddetle aynı mntakalar etrafında cereyan ediyor. Rus kıtaatının Mannerhaym adını verdikleri müstahkem hattı yarap ileri doğru harekete devam ettiklerinin iddia edilmesine rağmen bu hususta bedbin davranmanın daha muvafık olacağı itiraz kabul etmez bir hakikattir. Çünkü bu hattı yaran kuvvetlerin şimdiye kadar hangi noktalara varmış oldukları hâlâ meçhuldür. Bundan da «yarma» denilen muvaffakiyetin olsa, olsa, mahdud bir cephe mahdud bir hattın aşılması manasına alınması muvafıktır. Finlândiyalıların gerek müzakerelerle kendilerinden istenen toprakları hayatî zaruret icabı vermeleri, gerek bu yüzden çıkan harbe şayanı takdir bir mukavemet göstermeleri, sırasında, küçük te olsa, şuurla idare edilen kabiliyetli bir milletin ne büyük kahramanlıklar yaratmaya kadir olduğunu göstermektedir. Esasen Finlândiyalıların Fin - Rus ihtilâfı hakkında nesrettikleri beyaz kitabdan anlaşılıyor ki Sovyet Rusya, bu devlete karşı, tıpkı büyük emperyalist devletlerin Çin'de tatbik ettikleri siyasete benzer bir siyaset tatbik etmek istemiştir. Meselâ nâsil ki Çinden şu liman 99 sene müddetle filanca devlet, bu liman da 101 sene müddetle falanca devlet tarafından kiralanmış gibi gösterilerek işgal edilmişse, Sovyet Rusya da Letonya, Litvanya, Estonyada aynı şekilde hareket etmiş, fakat emniyet bahsini ileri sürerek Cinde zava-hiri kurtarmak için kullanılan kiralama kaydını dahi ihmal etmemiştir. O derece kendini kayıttan ve şarttan âri saymıştır. Şu halde, bir ara Finlândiya için bir cinnet sayılan Sovyet Rusyaya mukavemet hareketinin bugün, hayatî bir zaruret olduğu daha iyi anlaşılıyor.

Kaldı ki, Sovyet Rusya, vaktile, kendi emniyeti için komşularına anlaşmalar yaparken onların dahili rejimleriyle alakadar olmaya lüzum görmemişti. Bugün, bunun için, rejim ayrıntısını bir zaruret olarak kabul ettirmeye çalışıyor ki bu da, istiklâl mefhumu ile kabili telif bir şey değildir. Kusinen komünist hükümetini mesru bir Fin hükümeti gibi tanıyıp hakiki Fin devletinin asi gibi telâkki etmeye çalışması bunun delilidir. Finlândiya yalnız bunu cesareti ile değil, gösterdiği kahramanlıkla da umumî bir takdir ve tahsin kazanmıştır.

Selim Rağıp Emeç

Müthiş bir deniz faciası

Bir Rus vapuru battı, 736 kişi boğuldu

Tokyo 14 (A.A.) — Sovyet bandıralı İndigikka vapuru, dün Hokkaido adasının şimal münthesası açığında batmıştı. Gemide bin kadar yolcu ve 36 tayfa bulunuyordu. 300 kişinin kurtarıldığı söylenmektedir. Fakat, denizin dalgalı olması tahlisiye işini güçleştirdiğinden geri kalanların ölmüş olmasından korkuluyor.

Alman ordusunda Hitler aleyhtarlığı

Eski ordu başkumandanı orduyu, rejimi devirmeye teşvik etmiş!

Stokholm 14 (A.A.) — Goteborg Handedistindning gazetesinin Berlin muhabiri, Alman ordusunda, Hitler aleyhtarlığının gültüde şiddetlendiğini söyleyerek diyor ki:

«Generaller, son dakikada, Mareşal Göring'in kendilerine müzaheret edecek ümid etmektedirler. Generaller Göring'e, Baltık Rusyaya terki siyasetine kat'î surette alethtar olduğu için ümid bağ amaktadırlar.»

Generaller, Hitlerin askeri meziyetlerini pek de takdir etmemekte, bilhassa takib ve teşebbüs fikrinden mahrumiyetini beğenmemektedirler.

Diğer taraftan bu gazete, Gestapo tasarruflarının, General von Fritsch'in mahneviyatını tamamen sarstığını ve yese m kapılarak kendi arzusu ile ölümlü aramasını intaş ettiğini söylemektedir. Generalin dostları, müteveffanın kendilerine verdiği bir konferans metnini, sözde vakiyetname şeklinde etrafa yaymaktadır. Von Fritsch, bu nutukta, orduyu, rejimi devirmeye teşvik etmektedir.

Yeni barem kanununun bazı maddelerinin izahı

Ankara 14 (Hususi) — Maliye Vekâleti yeni barem kanununun muvakkat ikinci maddesi mucibince derece intibakı yapılan ücretli memurların ne şekilde terfi ettirilecekleri hakkında yeni bir karar itihaz etmiştir. Bu karara göre bit edilecek ücret arasındaki fark 25 ayda tesbit edilen derece ücretine indirilmekle beraber bütçenin tesbiti, artan sene ve müddette memurun daha yukarı dereceye terfi edilebilmesi için muktazi 3 veyâ dört senelik müddet de hesabında nakde tesbit olunan ücretin intibak tarihine kadar fiilen alındığı tarihin intibak tarihine kadar fiilen alındığı müddetinin noksan olduğu takdirde intibak hak kazanıldığı göre tesbit olunan ücrette terfi mebde itihazi icab edecektir. Tesbit edilecek ücreti almakta olduğu ücretten fazla olmasında memur aldığı ücreti muhafaza edecek ve bu ücretine birinci maddede yazılı ücretlerden ziyorsa buna en yakın dereceye barem kanununun neşri tarihinde almakta olacaktır. Bu vazifeye göre memurların mafeyk zım gelen tarih, kanunun neşri tarihinde almakta buldukları ücretleri fiilen almaya başladıkları tarih olacak ve bu ücretin kanunun birinci maddesinde yazılı

Tasarruf Haftasının üçüncü günü

Hariciye Vekili radyoda bir nutuk söyledi

Ankara 14 (Hususi) — Hariciye Vekilimiz Şükrü Saracoğlu Tasarruf Haftası münasebetile bu akşam radyoda bir nutuk söylemiştir.

Vekil, bu nutkunda Cumhuriyet İdaresine takaddüm eden pek uzun senelerdenberi memleketin geçirdiği iktisadi sıkıntı ve ızrablardan bahsetmiş ve yüz yıldanberi istikrarlı akdi suretile memleketin düşmüş olduğu müşkül vaziyeti anlatmıştır.

Bunu müteakib Vekil, Cumhuriyet İdaresinin tesisinden sonra bir taraftan hükümetin eille yurdun yolları, şimendiferleri, köprüleri vücutte getirilirken diğer cihetten iktisadi sahadaki hususi teşebbüslerin himayesi bulunduğunu söylemiş, memleketimizin L. marı, kalkınması lâzım ve zarurî olduğu için o zaman yapmakta olduğumuz masrafların vâzgeçeydi memleket manzarasının orta çağ manzarasından pek az farklı olacağını söylemiştir.

Vekil, sözlerini memleketin iktisadiyatçı ve içtimalyatçılarına hitab eden şu temennilerle bitirmiştir: — Muhtelif iktisad mezhepleri arasında ki kavgalar ne olursa olsun en büyük zenginlik unsurunun, çalışmak olduğunda herkes müttefiklidir. Bu böyle olduğu halde, bizde, alelümum aylıklı adamların kararları ile şehir kadınları, bütün ömürlerinde, köylerimizin erkek ve kadınları da, kış günlerinde, hiç bir şey istihsal etmiyorlar denemek kadar az çalışıyorlar. İçtimal ve iktisadi bünyemize tetabuk edecek işlerle bu kolları, biran evvel süslemek lâzımdır. Hep beraber bu işleri bulmaya çalışalım.

Arkadaşlar, sizlere sen yuvalar ve verimli işler diliyerek sözlerime nihayet veriyorum.

Şehrimizde

İktisad ve Tasarruf Haftasının üçüncü günü olmak münasebetile dün de mekteplerde Halkevlerinde yerli mallar ve tasarruf hakkında konferanslar verilmiştir. Taksimdeki açık hava sergisini dün de binlerce kişi gezmiştir. Göznenlerin çoğunu ilk mekteb talebeleri teşkil etmektedir.

İngiltere Kralının 44 üncü doğum yıldönümü

Londra 14 (Hususi) — Kral bugün, doğumunun 44 üncü yıldönümünü idrak etmiştir.

Harb dolayısıyla hiç bir merasim yapılmamıştır.

ücret derecelerinden birine uymaması halinde memura bir üst derecenin ücreti verilebilmek üzere salâhiyetli makama terfi yapılacaktır.

Yeni barem kanunu ile kaldırılmış derecelerde geçen hizmetlerin nasıl hesap edileceğini Maliye Vekâleti Divanı Muhasebatın sormuştu. Divan, umumî heyeti vaziyeti tetkik ederek şu karara varmış ve maliyeye bildirmiştir:

Yeni barem kanununun neşrinde 20 lira maaş almakta bulunanların 25 liraya, terfilerinde 16 ve 17,5 lirada geçen hizmetlerinin de 20 lirada geçmiş gibi sayılması muktazi olduğu gibi 12 ve 14 lirada geçen müddetlerin, 15 lirada ve 22 lirada geçen müddetlerin de 25 lirada geçmiş telâkki edilmesi zarurî görülmüştür.

Rumen - Alman ticaret müzakereleri neticelendi

Bükreş 14 (A.A.) — Alman - Rumen ticaret müzakereleri, dört hafta müzakereden sonra dün neticelenmiştir.

Alman murahhas heyeti, bugün tayyare ile Bükreştan hareket edecekler.

Yeni anlaşmaya göre, markın leye nazaran şimdiye kadar beher mark başına 41 leye nisbetinde olan fiatı bundan böyle 64 leye olacaktır.

Lehistan Elçimiz dün akşam Fransaya hareket etti

Lehistanın istilâsını müteakib, kor diplomatikle birlikte Varşovayı terkede rek Romanya yolu ile şehrimize avdet etmiş olan Varşovadaki büyük elçimiz Cemal Hüsnü Taray, Ankarada Hariciye Vekâletine temaslarını tamamladıktan sonra, dün akşamki ekspresle Fransaya hareket etmiştir.

Cemal Hüsnü, Fransada Angers'de yerleşmiş olan yeni Polonya hükümeti nez-dinde Türkiyeyi temsil edecektir.

Şehrimizdeki Polonya general konsolosu Rychlewicz, Polonya askeri ataşesi ve sefarethane müsteşarı, Sirkeci istasyonunda elçimizi uğurlamışlardır.

Romanyada bir facia: 50 ölü, 200 yaralı var!

(Baştarafı 1 inci sayfada)

bu infilâk neticesinde telef olmuşlardır.

Bu sabah saat 7 de muntaka hastanesine iki yüzden fazla yaralı ve zehirli gaz boğmuş kimse nakledilmişti.

Bükreş 14 (A.A.) — Zarnesti'deki klor havuzu iştilalinin kurbanları, şimdilik 50 ölü 200 yaralı ve birkaç kayıp olarak tesbit edilmektedir. Kaza, hakiki bir felâket şeklini almıştır. İki direktör ve işçilerin bir çoğu, tikanarak ölmüşlerdir. Zehirli gazlar etrafa yayılmış ve işçi ailelerini boğmuşlar, gazlar, yayılmağa devam ederek garin etrafını almışlar ve istasyonda beklemek te olan bir trenin yolcularını tahliye etmeğe ancak vakit bulunmuştur. Fakat tren şefi ve istasyon şefi vazifelerinin kurbantı olarak ölmüşlerdir. Masakelerle mücehhez olan itfaiye efradı, kaza mahalline yetişebilmişlerse de, rüzgârın, öldürücü duman tabakasını dağıtmasını beklemekten başka birşey yapamışlardır.

Bükreş 14 (A.A.) — Rador ajansı bildiriyor:

Askerî bir emirname, yangına, sabetoya ve diğer herhangi hareketlere mâni olacak tedbirleri itihaz etmiyerekl mayı, sulb veya gazlı ihrak maddelerinin tamamen veya kısmen imhasına sebep olan şirket, depo veya nakliyat kumpanyaları idarecileri hakkında bir aydan iki seneye kadar hapis cezası tesbit etmektedir.

Sabahtan Sabaha

Atletizmde ve güreşte emsalsiz şampiyonlar çıkaran Finlândiya şayanı hayret mukavemetile de dünyanın gözünü üzerine çekti. Bu sağlam, atlet ve teknisyen milletin sekiye ve ahlâk cephesi de İskandinav cemiyetinde ve halis Türk rıkmında görülen herrağı muhafaza eder. Gerçi Polonyalılar da onlar kadar mazbut ve temizdirler. Hattâ aded itibarile Finlerde kat kat çoktular. Fakat milletlerin talih ve mukadderati çok defa haiz oldukları milli vasıflarla alakadar olmayan sebeb ve tesadüflere tehlikeye düşer. Polonya daha uzum sürececek bir mukavemet gösterilebilir. Çabuk inhilâl etmesindeki sebepleri askeri, stratejik müthessisler izah edebilirler. Bu noktadan Polonyalıların bilhassa Varşova önünde gösterdikleri kahramanlıkları unutmamak lâzımdır.

Finler tabii müttefikleri olan iklim ve araziden de istifade ederek cüden yüksek varlık gösteriyorlar. Cihan tarihi Kartacadan başlayarak Plevne ve nihayet Varşovaya kadar birçok kanlı mücadele vak'aları tesbit etmiştir. Fakat, bu vak'alarda ne olsa muharib taraflar arasında bir nisbet vardı. Fin-Rus çarpışması âdetâ yalnız başına yüzlerce insanla çarpışıp hepsini yere seren Vays Müllerin filmine benzedi. Kesif kütleler halinde dalga dağa hücumu kalkan Rus piyadesi ne karşı müferid noktalarda ve kar renginde cibiselerile göze görünmeden otomatik silâhlarını rahatça kullanan, düşman tanklarına şokulup petrol atarak yakan ve nihayet milli hançerlerle boğaz boğaza çarpışan Finlerin bu müdafası harb tarihine yeni bir mücadele sistemi ve yeni bir kahramanlık misali olarak geçecektir.

Vatanlarını, millî varlıklarını kurtarmak için maddî ve manevî hiç bir silâhi ihmâl etmeyen Finlerin nihayet Milletler Cemiyetini tabrik ederek Cihan sulhünü kurtaracak ve bu zamanda kendi gibi küçük milletleri yarımın melhus hücumlarına karşı sigorta edecek bir toplantıyı temin etmesi bu yaşamağa lâyık milletin ateş gibi bir cevhere sahip olduğunu isbat etti. Dünya Sigrid ile Majino arkasında toplanan muazzam orduları unuttu. Şimdi ağzı bir karşı açık, üç buçuk milyonluk bir milletin yarattığı tarihi halleyi hayrette ve dehesette seyrediyor. Büyük hâdiseleri garbe bekleyen gözler Pingouin'lerin cünbüşletikleri buz kütleleri üzerinde geçen bu kanlı maceradan çok aktı dersler alacaklardır.

Buchan Cahid

Şehir Haberleri

Pasif korunma teşkilâtı genişletiliyor

Alârm işareti verildiği esnada hiçbir kimsenin müdafaasız kalmaması temin edilecek

Vilâyette valinin başkanlığı altında vali muavinleriyle emniyet ve seferberlik müdürleri, belediye reisi muavinini ve belediye muhasebe müdürünün iştirakleriyle yapılan son toplantıda pasif korunma işlerine müteallik muhtelif mevzular etrafında da müzakerelerde bulunulmuş ve icab eden kararlar alınmıştır.

Bu meyanda haber alma ve alarm ilân etme hizmetlerinin daha esaslı ve seri bir şekilde tanzimi, yaralı sedyeleri, itfaiye teşkilât ve tesisatına aid işlerle Bakırköydeki arteziyenin bir an evvel ikmal hususları görüşülmüştür.

Pasif korunmanın teşkilâta dair hizmetleri emniyet müdürlüğünce tamamlanmış bulunmaktadır.

Muhtelif ekiplerde vazife alacaklar ismen tayin edilmiş ve tertib edilen numunelere muvafık olarak bastırılmış olan vesikalar alâkadarlara kaymakamlıklar vasıtasıyla verilmiştir.

Mektepler, büyük müessese ve fabrikalarda da pasif korunma işine ehemmiyet verilecektir. Bu gibi büyük müesseseler, alarm esnasında alacakları tedbirleri tesbit etmiş, bu işte kullanacakları müstahdemleri seçmiş ve vilâyete bildirmişlerdir.

Pasif korunma için mektep, fabrika ve bilmüm müesseselerin bazı alat vesaire tedariki iltiza etmektedir. Bunların fiyatları tesbit edilmiş olduğundan, her müessese bütçesinin kıfayeti nisbetinde pasif korunma vasıtalarını satın alacaktır.

Şehrin muhtelif yerlerinde bilhassa ahşap binaların tekâsüf ettiği semtlerde inşa edilecek umumî sığınakların yerlerini tesbit etmek üzere teşkil edilen komisyonun mesaisi de ilerlemiştir. Alarm işareti verildiği esnada hiç bir kimsenin müdafaasız kalmaması temin edilmiş olacaktır.

Bir evlâd babasını yaraladı

Dün Kasımpaşada bir genç, kendisine nasihat eden babasını bıçakla muhtelif yerlerinden yaralamıştır. Kasımpaşada Alibaba sokağında Kismet apartmanında oturan Oskar, bir müddettenberi bazı uygunsuz hareketlerini gördüğü oğlu İzak'a dün tekrar nasihatte bulunmak istemiştir.

İzak, babasının bu nasihatlerine asabıleşmiş ve birdenbire üzerinde bulunan bıçağı çekerek babasının üstüne hücum etmiştir.

Oskar oğlunun bu anî tecavüzü karşısında neye uğradığını şaşırarak feryada başlamış ve ihtiyarın sesini işiten komşuların vaktinde müdahaleleriyle Oskar muhakkak bir ölümden kurtarılmıştır. Bu sırada babasını muhtelif yerlerinden yaralayan İzak kaçmağa muvaffak olmuşsa da, şiddetli bir tabik neticesinde zabıta tarafından kısa bir müddet zarfında yakalanmıştır.

İzak yakalandıktan sonra gayri tabii bazı hareketlerde bulunduğundan akli müvazenesinden şüphe edilmiş ve muayene edilmek üzere adliye doktorluğuna gönderilmiştir.

Ticaret işleri:

Av derisi satışları başladı

Yeni yıl av derileri mevradatı başlamış, ilk parti gelen mal'ar müsaid fiatlarla satılmaktadır.

Erzurum ve havalisi sansar derileri çifti 50-55 liraya orta Anadolu ve Trakya malı sansar derileri çifti 40-45 liraya, porsuk 450 kurus, tavşan derileri 20-22 kurusa müsteri bulmuyor.

Tilkî derilerine talep vardır. Önümüzdeki haftalar zarfında büyük parti mal'arın geleceği ve ihracat için satışların başlayacağı tahmin edilmektedir.

Amerikan firmaları av derileri alâkadar olmaktadır.

Çuval darlığı başladı

Piyasada bir müddettenberi hissedilmekte olan çuval darlığı artmıştır. Buna müvazi olarak fiatlar da vüzdâ 50-100 nisbetinde fazlaşmıştır. 30-35 kurusluk eski çuvalar 50-55 kurusluk yeni çuvalar 100 kurusa çıkmıştır.

Memleketimize haricden ithal edilen jül mamulâtının mühim kısmı Hindistan'dan getirilmekte iken, harb vaziyeti dolayısıyla ithal zorluklarının artması çuval ithalini sücletmiştir. Bu sebeble çuvalı hububat, kuru sebze, vün, tiftik, kuyemi, susam vesaire satışlarında birer miktar artırlar olmuş ve bu bilhassa ucuz emtia fiatlarına hissolunur bir tesir vâmiştir.

Her kazada birer kömür deposu açılacak

Sömikok ve Karabük kokundan halkın istifadesini temin için belediye her kazada birer depo vücdâ getirecektir. Belediye, Kuruçesmedeki kömür depolarından kendi vasıtasıyla kömürleri bu depolara nakledecektir. Bu suretle halkın hislesiz ve normal fiat üzerinden kömür almaları temin edilecektir.

Çay ve kahve ihtikârının mahiyeti anlaşıldı

Kahve ve çay fiyatlarının yükselmekte olduğunu yazmıştık. Alâkadar teşkilâtların piyasada yaptıkları tetkikata da kahve ve çay fiyatlarının arttığı tesbit edilmiş olduğundan, toptancı tüccarlar dün muntaka ticaret müdürlüğüne çağırılarak vaziyet tetkik edilmiştir.

İki ay kadar evvel kahve fiyatlarının artışı üzerine bunun şehirdeki stokların Anadolu'ya gönderilmesinden ileri geldiği ve aynı tüccarların Brezilya kahve şirketinden de ayrıca mal aldıkları anlaşılmış ve şehir için verilen kahvelerin yalnız buradaki satışlara inhisar ettirilmesi kararlaştırılmış. Aynı zamanda kahvenin spekülâtlara satılmayıp perakendecilere verilmesi de kabul edilmiştir. Buna rağmen son tetkiklerde toptancılara verilen 27 bin çuval kahveden bir kısmının spekülâtlar tarafından alındığı anlaşılmıştır. Bu şekilde yapılan satışlar tesbit edilerek mal'ar piyasaya arz edilecektir. Diğer taraftan bugünlerde gelmesi beklenen büyük bir parti kahvenin de yalnız mahdud birkaç firma vasıtasıyla perakendecilere satılması takarrür etmiştir.

Çay toptancılarının toplantısında da çay yükseklüğünün stok yokluğundan ziyade spekülâtif mahiyette hareketlerden tevellüd ettiği anlaşılmıştır.

Deniz işleri:

Bir adam denize düşüp boğuldu

Dün sabah Kadıköy - Köprü seferini vâpan Suvat vapurundan Harem iskelesi önünde yolculardan biri müvazenesini kavbederek denize düşmüştür.

Vapurun bütün mürettebatı faaliyete geçerek adamı kurtarmağa çalışmış ise de, buna muvaffak olunamamış, hüviyeti tesbit edilemeyen yolcu boğulup gitmiştir.

Keşifet emniyet müdürlüğüne bildirilmiş, bu hususta icab eden tahkikatın yapılmasına başlanmıştır.

Merdövenden düşen bir adam öldü

Cağaloğlunda Catalçeşme sokağında 30 sayılı handa oturan İsmirli 58 yaşlarında Hüseyin, dün sabah hanın merdivenlerinden inerken müvazenesini kaybederek düşmüştür. Bu sukut neticesinde vücudünün muhtelif yerlerinden ağır surette yaralanan Hüseyin, bir müddet sonra aldığı yaraların tesiriyle ölmüştür.

Kaza etrafında zabıta tahkikata devam etmektedir.

Şehircilik mütehasssısı Taksimde tetkikler yaptı

Şehircilik mütehasssısı Prost, Karabükten dönmüştür. Prost, dün Taksim civarını gezmiş, Taksim kışla'larını görmüş, meydanın alacağı müstakbel şekil etrafında mahallinde tetkikat yapmıştır. Prost, bugün saat 15 buçukta imar müdürlüğünde yapılacak toplantıya riayet edecektir. Toplantıda Güzel San'atlar Akademisi mimarlarından Arif Hikmet, hazırlanmış olduğu Tepebaşı tiyatrosunun projesi üzerinde izahat verecektir.

Şikâyetler

Üniversitede Osmanlı lisanı tahsili

Üniversite Rektörü Bay Cemil Bilsene

Bir okuyucumuzdan şu mektubu aldık:

«Dört, beş senedenberi türkçe lisanı sadeleştirildi. Terkipler, tavsifler, arabca, farsça kelimeler yerine asıl Türk dili sözler konuldu, mektepler, de çocuklara bunlar öğretildi. Bu senelerden çıkan talebeler hep böyle yetiştiler. Bu yeni nesil yeni bir di' sahibi oldu. Bugünkü gazetelerde okunduğu üzere İstanbul Üniversitesinin Edebiyat Fakültesinde Osmanlı dili tahsil olunacakmış. Bu da anıttıyor ki bu lisan Lâtin, Yunan dilleri gibi eski edebiyata aid olmasın bunları anlamak için ayrıca öğretiler. ektir. Hal böyle iken bugün Hukuk Fakültesinin bazı müderrisleri gerek talebeye yaptıkları takrirlerde, gerek yazdıkları kitaplarda eski Osmanlı lisanının en koyusunu kullandıkları oğlumun kitaplarından, notlarından anlıyorum. Zavallı çocuk bunlardan hiçbir şey anlamıyor, muttası kelimelerinin manalarını, cümlelerinin mefhumlarını bana soruyor. Sonra da lise mezunlarının bir kısmı mühimmi fakültenin derslerini takip edemedikleri söylenerek sınıflarında bırakılıyorlar. Bunlar o ilmi, fenni mi öğrenecekler, yoksa lisan mı tahsil edecekler, muttası lügat kitabı mı karıştıracaklardır?»

Bu müderrislerin isimleri lâzım değil. filhakika ilimleri yüksek, atlık ve faziletleri herkesçe malûm iseler de ihtiyaca ve karşısındaki talibin bilgisine göre ders veremedikleri şüphesizdir. Gerçi bunların tahsil ve bilgileri tamamilâ eski tarzda istidatlar arabca, farsça kelimelerle konuşmaya ve yazmaya alışmış olmaları eski itiyadlarını değiştirmeleri çok zordur. Fakat çocuklara da acımağ lazımdır.

Muhterem Rektörün, dolayısıyla muhterem Maarif Vekilinin nazarı dikkatlerini celbetmeği vazife bilirim.

Bir Hukuk Fakültesi talebesinin babası

İhtikârla mücadele için Valilere geniş salâhiyet verilecek

İhtikâr yapanların şiddetle takib ve cezalandırılmaları için Meclise sevkedilmekte olan kanun lâyihası Ticaret ve Kâletine fevkalâde salâhiyet vermektir. Kanun, Meclisten çıktıktan sonra Ticaret Vekâleti bu husustaki kararnamele derhal hazırlıyacak ve faaliyete geçecektir. Yeni kanun aynı zamanda valilere de geniş salâhiyet bahşetmektedir.

İstanbul valisi ve belediye reisi Lütfi Kırdar bu husustaki kanun Meclisten çıkıncaya kadar şehrimizdeki hazırlıkları tamamlamış olacaktır.

Muntaka ticaret müdürünü çağırarak valisi piyasasının son günlerde almış olduğu vaziyeti sormuş, kendisinden izahat almıştır. Bundan sonra belediye iktisad işleri müdürü Saffet, bir müddettenberi belediyenin her nevi ithalât ve ihracat maddeleri üzerinde yapmış olduğu tetkikleri valiyeye anlatmış, alınacak tedbirleri zikretmiştir.

Valilere fevkalâde salâhiyet veren kanunun Resmî Gazetede ilân edildiği tarihten itibaren ihtikârla sıkı bir mücadele geçilecektir.

Emniyet müdürlüğü teşkilâtı da ihtikârla mücadele için memurlar tefrik etmiştir.

Kaymakamlara ihtikârla yapacakları mücadele hakkında şimdiden lâzım gelen emirler verilmiştir.

İstanbul valisi ve belediye reisi Lütfi Kırdar bu hususta şunları söylemiştir:

— Yeni lâyiha valilere fevkalâde salâhiyet vermektir. Biz de salâhiyetimizi istimal ederek ihtikârla mücadele açacağız.

Mahkemelerde İki kişiyi öldüren çobanın muhakemesine devam edildi

Dinlenen şahid çobanın suçunu teyid eder mahiyette malûmat verdi

Bir müddet evvel Sütluçe civarında, ağıla koyun koymak yüzünden çıkan bir kavga esnasında, Tahir ve Niyazi isimlerinde iki kişiyi tabanca ile öldüren çoban Şabanın muhakemesine 1 inci ağırceza, dün devam edilmiştir.

Hâdisе Tahirin Şabanın koyunlarını koyduğu ağıla, Tahirin de kendi sürüsünü kapaması yüzünden vukubulmuştur.

Suçlu Şaban ise duruşmanın geçen celsesinde, hâdiseyi inkâr ve bunda ısrar etmişti.

Dünkü celsede, şahid sıfatıyla dinlenen Cevad, vak'a etrafında bildiklerini şöyle anlatmıştır:

— Hâdisenin cereyan ettiği gün, bir Pazar günüydü. Şaban, gezmeğe gitmişti. Ben, koyunları ağıla koydum. Sonra, yemeğe oturdum. Bu sırada Tahir gelecek, koyunlarını aynı ağıla koymak istedi. Mâni olmağa çalıştımsa da, beni dinlemedi. Bir saat sonra, Şaban gezmeden döndü. Koyunların ağılda bizim koyunlara karıştığını görünce, bana:

«Sen, neye mâni olmadın» diye sordu. Ben de Tahirin sözünü dinlemediğini söyledim. Bu sırada Tahir de gelmişti. İkiisi arasında kavga başladı. Tahir, Şabana küfretti. Ben korucuya haber vermeğe gittim. Yanlarından uzaklaşınca üç el silâh atıldığını işittim. Bildiğim, bu kadardır.

Suçlu, şahidin sözlerini reddetmiş ve «Yalan söylüyor. Asıl suçlu kendisidir» demiştir.

Muhakeme, diğer şahirlerin celbi için talik edilmiştir.

Kasa kıran ambar bekçisi 6 ay hapse mahkûm edildi

Sirkeci'de Güzel İzmir ambarı kasasını kırarak 400 lira çalan ve yakalanarak aslıye 8 inci ceza mahkemesine verilen ambarın bekçisi Muharrem Naki hakkında dava neticelenmiştir.

Mahkeme, suçlu sabit olan bekçiyi 6 ay müddetle hapse mahkûm etmiştir.

Bir sahte ilâm davasına bakıldı

Sahte veraset ilâmı sureti yaparak, ölmüş bir kadının mirasına konmak istediği iddia edilen Oseb Koncağülün duruşmasına, 2 nci ağırceza da dün de devam edilmiştir.

Dünkü celsede şahid olarak dinlenen İstanbul, 1 inci noteri Eşref, hülâsaten şunları söylemiştir:

— Vak'a etrafında bir malûmatım yoktur. Yalnız, bir ilâm suretinin dairmece sureti çıktığıdır. Bu surete başkâtib Ziya imza etmiştir. Onun bilmesi icab ediyordu. Muhakeme, gelmiyen bir şahidin celbi için, muhakemeyi talik etmiştir.

Nöbetçi eczaneler

Bu gece nöbetçi olan eczaneler şunlardır:

İstanbul cihetindekiler:
Alemdarda (Sırrı Aşım), Aksarayda (Sarm), Eminönünde (Yorgı), Selva - debaşında (Asaf), Beyazıda (Belkış), Fatihte (Emilyadi), Bakırköyünde (İstambul), Eyübe (Arif Besir).

BeYOğlu cihetindekiler:
İstiklâl caddesinde (Galatasaray, Cahri), Cümhuriyet caddesinde (Kürçü - yan), Fırzağada (Ertuğrul), Şişlide (Asım), Taksimde (Kemal), Beşiktaşta (Süleyman Receb).

Boğaziçi, Kadıköy ve Adalardakiler:
Kadıköyünde (Kadıköy), Üsküdar'da (Seilmiye), Sarıyerde (Asaf), Adalarda (Halik).

Babaeski Belediyesinden:

Tutarı	Muvakkat tem.	Alınacak malzemenin	saat
Lira Kur.	Lira Kur.	Cinsi Miktarı evsafı	ihale tari.
1800 00	135 00	Mazot 20,000 kl. C.Y.3	25/12/939
152 00	11 40	Yağ 400 » D.T.E.	» » » »

Babaeski elektrik santralının altı aylık ihtiyacı olan yukarıdaki miktar ve evsafı Mazot ve makine yağı ihalesi 2490 sayılı kanun hükümleri dairesinde yapılmak üzere on beş gün müddetle münakasaya vaz'edilmiştir. Talib olanlar belli gün ve saatte Belediye müteşekkil Encümenine müracaat etmeleri ve bu iş için istenen teminat akçeleri Belediye'ye veznesine yatırıldığına dair makbuz veya hükümetçe tanınmış banka mektubları ile teklif mektublarını saat 13 ç kadar Encümenine vermiş bulunmaları ve bu saatten sonra vaki teklifler kabul edilmeyecektir.

Fazla malûmat almak isteyenler Babaeski Belediyesi Riyasetine müracaat etmelidirler (10388)

Takas Limited Şirketinden tebliğ edilmiştir.

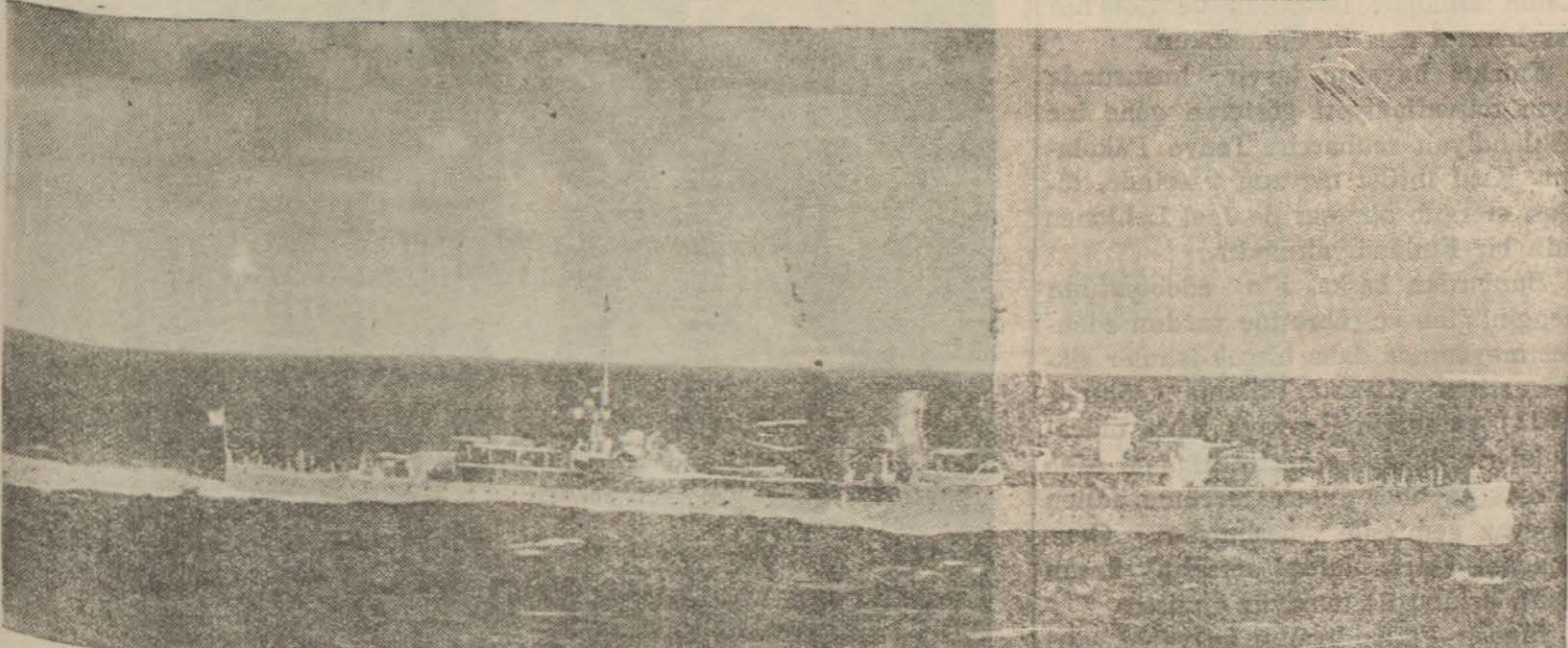
Ötedenberi demir ve malzeme inşaiye ithalâtile müştakil olan ticarethanelerin Amerika ve İngiltereden ithal edecekleri bu nevî malzemeyi ithal etmek istedikleri memleket ismile, malın cins, miktar ve kıymetini bildirir bir beyanname ile 19 Kânunuevvel Salı akşamına kadar TAKAS LIMITED ŞİRKETİ'ne müracaat etmeleri lüzumu ilân olunur. 10398

RICHARD GREENE - ANITTA LUISE
SHIRLEY TEMPLE
KÜÇÜK PRENSSES

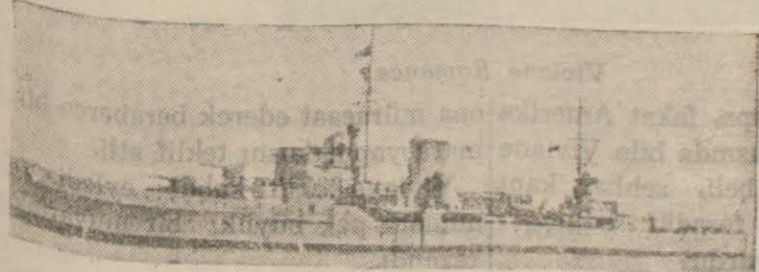
1939 harbinin ilk büyük deniz muharebesi nasıl cereyan etti?

YAZAN

Emekli general H. Emîr Erkilet

Alman ceb zırhlısını ilk defa gören Ajaks İngiliz kruvazörü

Aşil İngiliz hafif kruvazörü

Ekster İngiliz ağır kruvazörü

Evvelki gün sabah cenubi Amerika'nın doğusunda küçük bir rında 1939 harbinin ilk büyük deniz muharebesi vukubulmuştur. Bu muharebe hasım olarak bir tarafta (Admiral Graf Spee) adlı Alman ceb zırhlısı ve diğer tarafta (Exter) İngiliz ağır kruvazörü ile bunun refakatindeki birbirinin aynı (Ajax) ve (Achilles) hafif kruvazörleri bulunuyorlardı.

Admiral Graf Spee 1928 ilâ 1936 arasında inşa edilen ve Alman deniz inşaatçılığının şaheserleri addolunan üç ceb zırhlısından en son yapıları ve 1936 da bitirilenidir. Bu gemilere ceb zırhlısı adı verilmekte beraber birer şaheser telâkki edilmelerinin sebebi, deniz silahlarının tahdidi muahedesinde 10.000 tondan daha fazla gemi yapılmaması mukarrer olduğu halde Almanların 10.000 tonun içine 6 tane 28 santimetrelilik, 8 tane 15 santimetrelilik ve yarım düzine de 10,5 santimetrelilik top sıkıştırabildikten başka geminin tekne ve güvertelerinde kumanda ve top kulelerini kalın bir zırhla muhafaza altına alabilmeleri ve üstelik bu gemilere 54.000 beygir kuvvetinde bir makine sayesinde saatte 26 millik bir sürat verebilmeleridir.

Bunlar zırhlarının çokluğu ve kalınlığı itibarile kruvazör olmayıp birer zırhlıdır. Süratleri ve toplarının çapları itibarile de, bunlarla açık denizde tek başına yarışacak ve savaşacak yalnız üç İngiliz harb gemisinin. Hood, Renown ve Repulse'nin bulunduğu kanaati umumî idi.

İşte tarif ettiğimiz vasif ve şöretlerin sahibi olan Amiral Graf Spee ceb zırhlısı evvelki gün sabah, cenub Atlas Okyanusunda Arjantin ve Uruguay sahilleri açıklarında hiç biri kendi ayarında olmayan üç İngiliz kruvazörünün taarruzuna uğruyarak ağırca yaralanmış ve akşam karamlık bastıktan sonra Uruguayın merkezi Montevideo limanına sığınmaya mecbur olmuştur.

Amiral Graf Spee ile kat'î bir muharebe girişmiş olan üç İngiliz kruvazörünün bazı esaslı vasıfları şunlardır:

Adı	Cinsi	tonu	sürati
Exter	ağır kruvazör	8390	32,2
Ajaks	hafif "	6935	32,5
Aşil	"	"	"
Ağır topları		İnşaatın bittiği yıl	
6-21,3 santimetrelilik		1931 ve 1933 de tamir	
8-10,2 "		"	
8-11,2 "		1935	
8-10,2 "		"	
"		1934	

Görüldüğü ki bu üç İngiliz kruvazörünün ve teslihat cihetile Amiral Graf Spee'nin dununda idiler. Yalnız sürat itibarile Alman zırhlısına tefevvuk ediyorlardı. Çünkü Almanın son sürati yalnız 26 mil fazla idi. Sürat deniz muharebelerinde keşif ve manevra kabiliyetini fevkalâde arttıran bir âmilidir; fakat harbi niha-yet yapacak olan toplardır.

Muharebe nasıl oldu?

Bu hususta henüz kâfi malumat ve

tafsilât olmamakla beraber anlaşılıyor ki, birkaç haftadanberi kâh Hind ve kâh Atlas Okyanuslarında görüldüğü ve bazı gemileri batıracağı haber alınan ve hep nedense Admiral Scheer olduğu zannolunan, Amiral Graf Spee Alman ceb kruvazörü 13 Birincikanun sabahı saat 6 da Rio de la Plata körfezi ağzı dışında ve Montevideo'nun doğusundaki Puanta del Este burnunun 20 mil kadar açığında Fransanın Formose adlı vapurunu tevkif için buna refakat eden Ajax İngiliz hafif kruvazörüne taarruz etmiş ve müsademe yerine diğer İngiliz kruvazörleri Exter ile Achilles'in pek az sonra yetişmeleri ve derhal ateş açmaları üzerine muharebe kızmıştır. Bu muharebenin sırf bir tesadüf eseri olarak mı, yoksa komodor (Harvud) un kumandasındaki küçük İngiliz filosunun bir tertibi neticesi mi çıktığı henüz tamami'le belli değil. Fakat Fransız vapurunu refakat eden Ajax İngiliz kruvazörünün Alman ceb zırhlısı ile temas eder etmez diğer iki İngiliz kruvazörünün ufukta görünme leri için bir tesadüften ziyade tertib neticesi olduğunu göstermektedir. Hatta, Montevideodan terassüh eden bir habere göre, İngiliz kruvazörleri diğer bir petrol vapurunu Amiral Graf Speeyi yakalamak ve bastırarak için yemlik olarak kullanmışlardır.

Bu haberlerin doğruluk dereceleri henüz malûm değildir. Ancak Amiral Graf Spee'nin 13 Birincikanun sabahı İngiliz kruvazörleri tarafından ansızın ve her halde gayri müsaide bir vaziyette yakalandığı muhakkak gibidir. Yoksa 28 santimetre çapında 6 topa ve ağır bir zırha malik bir hattı harb zırhlısının üç aded dahi olsalar, vasıfları yukarıda bildirilen

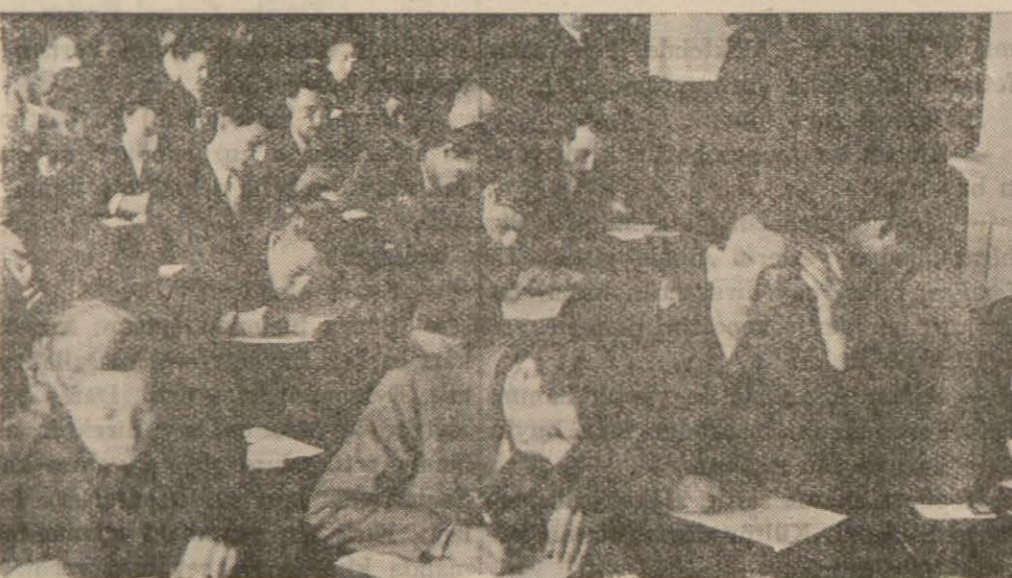
İngiliz kruvazörleri tarafından muharebe-den hariç kılınarak Montevideo limanına ilticaya mecbur edilmeleri hâdisesi izah olunamaz. Ajansların verdikleri haberlerden anlaşılacağına göre Amiral Graf Spee ceb kruvazörüne taarruz unumiyetle şimal cihetinden vaki olmuş, bu suretle Alman harb gemisi Pointa del Esta'nın 20 mil açığından cenuba doğru yol almış ve bu sahillerde seyir güç olduğu için bütün süratinden istifade edememiştir. Zaten İngiliz kruvazörleri daha süratli olduklarından bunlar dış taraftan istedikleri gibi manevra edebilmişlerdir.

İşin asıl garib ciheti şudur ki saat 6 dan 10 a kadar devam eden muharebenin ilk kısmında Exter İngiliz ağır kruvazörü yaralanarak süratini kaybettiği halde diğer iki hafif kruvazör Alman ceb zırhlısının peşini bırakmamışlar ve neticede Alman ceb zırhlısını Montevideoya ilticaya mecbur olacak derecede yaralamışlardır.

Anlaşılan İngilizlere asıl muvaffakiyeti temin eden darbe Amiral Graf Spee'nin kumanda kulesine isabet eden ve geminin kumandanı ile birlikte bittabi maiyetinden birçoğunu yaralayan ve bu suretle topları kumandasız bırakan isabet olmuştur. Amiral Graf Spee, başkaca daha dört ehemmiyetli yara almış ve bir top taretini de harab olmuştur. Gemideki nisbeten fazla ölü ve yaralı adedi hem muharebenin şiddetini ve hem de üç İngiliz kruvazörünün nasıl bir azim ve fedakârlıkla harbettiklerini gösterir.

Neticede gerçi Exterden maada Achilles de ağır yaralanmış bulunmaktadı; fakat İngiliz kruvazörleri de vazifelerini tamami'le ve kahramanca yapmışlardır. H. E. Erkilet

Gümrükler imtihanına 163 kişi iştirak etti

İmtihandan bir intiba

İstanbul gümrükleri başmüdürlüğü tarafından orta mektep ve lise mezunları arasında açılmış olan müsabaka imtihanı dün yapılmıştır.

Müsabakaya 163 kişi iştirak etmiştir.

İmtihan evrakı dün akşam Gümrük ve İnhisarlar Vekâletine gönderilmiştir.

İmtihan neticesi bir haftaya kadar alâkadarlara bildirilecektir.

Hâdiseler Karşısında

Teneke buhranı

Dünkü gazetelerden birinde okudum: Müteaddid buhranlar arasında, şimdi bir de teneke buhranı baş göstermiş.

Buhran nevelerinin, sınır buhranı, aşık buhranı da dahil, hepsini zararlı bulduğum halde, teneke buhranı bana hiç te zararlı görünmedi, hattâ faydalı olabileceğini bile tahmin ettim.

Teneke piyasadan çekilince, hiç kimse; başkasının kuyruğuna bağılayacak teneke bulamayacak; bu yüzden kuyruğa teneke bağlanmak tehlikesi ortadan kalkacak.

Sık sık teneke görülmediği için tenekenin belki adı bile unutulacak ve küllühanbeyler kızdıkları insana:

— Geçmiş teneke!

Diye küfredemeyecekler, lisandan bir küfür eksik olacak.

Bizim şehirde eskidenberi bir türlü halledilemeyen bir derd vardır, en göze görünür yerlerde teneke mahalleleri kurulur. En modern yapıların yanına teneke kulübeler oturtulur.

Bu mahalle'ler bir kere kuruldu mu kaldırılmaz, bu kulübeler bir kere oturuldu mu yıktırılmaz, şehrin imarı, şehrin güzelleştirilmesi uğruna en muhtem şem yapıya kazna vurduğu halde, nedense teneke mahalleleri üflemeden çekinirler.

İşte bu mühim derd de teneke buhranı yüzünden, kendiliğinden halledilmiş olacak, bundan böyle şehirde teneke mahalle, teneke kulübe görmeyeceğiz.

Hele son zamanlarda başları tenekeli kadınlar türemiştir. Beyoğlu mağazalarından birinin kadın tezgâhtarlarından, ev kadınlarına sirayet eden bu illet çok kötü bir şeydi. Sabahları hangi evin kapağı çalınsa, kapıyı açacak genç kadın, genç hizmetçi muhakkak başı tenekeli olurdu.

Saçlara dalga yapmak için takılan bu tenekeler, kumral, sarı, siyah saçlar üzerinde öyle çirkin bir manzara arz ederdi ki, insanın karşısındaki kadına:

— Allah rızası için benimle konuşmuşunuz kısa müddet zarfında olsun şu tenekeleri kafanızdan çıkarın da gözlerimin zevkini ihlâl etmeyin! diyeceği gelirdi. Teneke buhranı bunu da hallederecek, kadınlar teneke başı olmaktan kurtulacaklar.

Teneke buhranı yüzünden teneke gemi alanlar kabahatli addedilmeyecekler, teneke sesli radyosu olanlar, komşularının radyolarını kıskanmayacaklar, tavcılar altın yerine teneke süremeyecekler. Hülâsa: Teneke buhranı buhranlar arasında zararsız ve hattâ faydalı olacaktır.

İsmet Hultisi

Bunları biliyor mu idiniz?

Mukavvadan cam

Çinde birçok evlerin camları kartondandır. Cam Avrupadan geldiği ve pek ucuz olmadığı için bunu tercih ederler. Karton zeytin yağda bir müddet bırakıldığı zaman nim şeffaf ve ultraviyolenin nüfuzuna mâni olmayacak bir hal aldığı için cam gibi kullanılabilirler.

Avrupanın en kıymetli Kralı kim?

Avrupada en uzun zaman tahtta kalmış olan hükümdar Holanda kralıdır. On yarıdan iken taht çıkmıştır. Eğer İspanyanın sabık kralı Alfons'un kral olsaydı, rekor onun olacaktır. Doğduğu zaman kral ilan edilmişti.

Amerikan radyo istasyonları

Birleşik Amerika 561 radyo istasyonu mevcuttur. Halk arasındaki radyo ma kine leri nin mevcudu otuz milyonu geçer. Birleşik Amerikadaki 561 radyo istasyonundan hiç biri devlete aid değildir. Radyo makinesine sahip olan hiç bir vergile mükellef değildirler. Amerikada radyo istasyonu açmak, başka memleketlerde ayakkabıcı dükkânı açmak kadar basittir.

"İki gün camii"

Hindistanda «İki gün camii» ismi verilen bir cami vardır. Camiye bu ismin verilmesinin sebebi camiın tam kırk sekiz saat zarfında yapılmış olmasına inandıklarındandır.

GÖNÜLİSLERİ

İki kız kardeşten Evvelâ küçüğü Evlenirse

H. H. rümuzele Ankaradan bana mektub yazan okuyucumun derdi şu: Bu okuyucum, on yedi yaşında bir genç kızdır. Bir yaş küçük bir kız kardeşi daha var. Kız kardeşi kendinden daha güzeldir. İşte okuyucumun derdinin esasını teşkil eden nokta..

Bundan daha bir sene evvel küçüğe kısmet çıktığı halde büyüğü istiyen olmamış, ve şimdi küçük nişanlanmış.

Bunu anlatan okuyucum diyor ki: «Erkekler, kadında yüz güzelliğine, vücud güzelliğine her şeyden fazla ehemmiyet veriyorlar. Kız kardeşimin benden evvel nişanlanmasının sebebi de budur.

Ben bu vaziyette üzüliyorum. Yarım kız kardeşim evlenecektir. Küçüğü evlendi, büyüğü evde kaldı denilecek.»

Derdini açık olarak anlatan genç kız okuyucumla konuşalım.

Hem doğru düşünüyorsun, hem yanlış kızm, hem haklısın, hem de haksız.

Doğru düşünüyorsun: Çünkü küçüğü gitti, büyüğü evde kaldı, diyecekler bulunur.

Yanlış düşünüyorsun: Çünkü bunu

diyecekler o kadar basit ve o kadar değersiz bir takım dedikoduculardır ki o dedikoducuların sözüne ehemmiyet verecek bir erkeğin sana talib olmaktansa, olmaması daha hayırlıdır.

Haklısın.. bazı erkekler yalnız zahiri güzelliğe ehemmiyet verir, dahi fazlasıyla meşgul olmazlar.

Haksızsın.. çünkü bu kadar sathî düşünen erkekler, bütün erkekler değillerdir.

Kız kardeşinin sende güzel olmasının onun sende evvel nişanlanmasının sebebi olduğunu zannetmem.

Bazı insan geç evlenir, bazı insan erken ve sonra iki kardeşten evvelâ büyüğünün evlenmesi de bir kaide olacaktır.

Hiç üzülmeye kızım ve bilhassa üzüldüğünü kardeşine ve kimseye belli etmemeye çalış. Kız kardeşinin büyüğü olman itibarile onun düğün hazırlıkları için yapacağın bütün yardımları yap, o birkere evlensin ve sen o zaman evinin tek genç kıza kendi kısmetini bekle.. dünyada az güzel olan ne kadar çok kadın vardır ki, kocaları çok iyi ve çok ilerde adamlardır. Karılarını severler ve onları mes'ud ederler.

Senin vaziyetinde üzülmeye değer hiçbir şey yok kızm.

TEYZE

Fin kültürü ve Fin edebiyatı

Edebiyat dünyasının nazarı dikkatini Finlândiya üzerine çeviren bir hâdise: 1939 Nobel mükâfatının bir Fin muharririne verilmesi

Yazan: Ercümen Ekrem Talu

Son zamanlarda iki mühim hâdise, Avrupanın şimali şarkisinde üç buçuk milyonluk asil ve kahraman bir millet olan Finlerin üzerine dünyanın nazarı dikkatini bir daha ve ehemmiyetle celtetti.

Bu hâdiselerden biri, aslen ırkdaşlarımız olan bu milletin ansızın uğradığı tecavüz üzerine istiklâli uğrunda giriştiği yığıtçe mücadele. Diğeri de 1939 Nobel edebiyat mükâfatının Finlandiyalı muharrir (Franz Emil Sillampaa)ya verilmiş olmasıdır.

Bugün evlâdlarından birini beynelmül şöhretin doruğuna erişmiş gören Finlândiya, edebiyatının mazisi ve hali hazirile bîhakkın iftihar edebilir.

Fin edebiyatının menşei on altıncı asra uzanır. Şöhreti bize kadar gelen en eski muharrir, bugün Turku adını taşıyan eski Abo şehrinin papazı Mişel Agrikoladır. Bu zat 1544 yılında Fin alfabesini, 1548 ve 1552 de de incilin ve tevratın bu dilde tercümelerini neşretmiştir.

On dokuzuncu asrın başlarına kadar devam eden İsveç nüfuz ve tahakkümü Fin edebiyatında bir durgunluk hasıl etti. Fin şairleri İsveç dilinde yazmayı tercih ediyorlardı. Çünkü kendi dillerinde yazmış olsalar okuyucu bulamamak endişesini duymakta idiler.

Ancak 1853 yılındadır ki Finlândiya'nın millî epopesi olan Kalevalanın ilk kısmı Fince olarak tab ve neşredildi. Aynı senelerde, halk şairleri Korhonen'in ve Lyytinen'in şiirleriyle, gene diğer on sekiz halk şairinin külliyyatı intişar etti.

On dokuzuncu asrın son yıllarında Fin edebiyatı gittikçe inkişafa başladı. Milliyet duyguları tekrar canlanan Finler İsveç dilini ihmal ederek, kendi ana dillerine düşkünlük gösterir oldular. Bir yandan da o dilin tarih ve etimolojisi hakkında ciddi araştırmalara giriştiler. Bütün edebiyat vadisindeki çalışmalarını tanzim maksadile kurulan (Fin edebiyat cemiyeti), Finlândiya'nın en yüksek müverrihi Gabriyel Portan'ın tarihini bastırdı. Bir köy terziinin oğlu olan Aleks Stenval halk piyesleri yazdı ve (Yedi kardeşler) adile bir de tarihî destan nazmedip şöhret kazandı.

Aynı devirde, madam Mina Kanth'in (1844.1897) tiyatro piyesleri büyük rağbet gördü. 1913 de ölen filoloğ Kajander, Şekispiri'nin bütün eserlerini Finceye çevirdi.

Derhal ipek saçlarla muhat güzel başını dikleştirip vücudunu geriye kaykılarak, meş'ud bir tebessümle, yüzüne bakıyor:

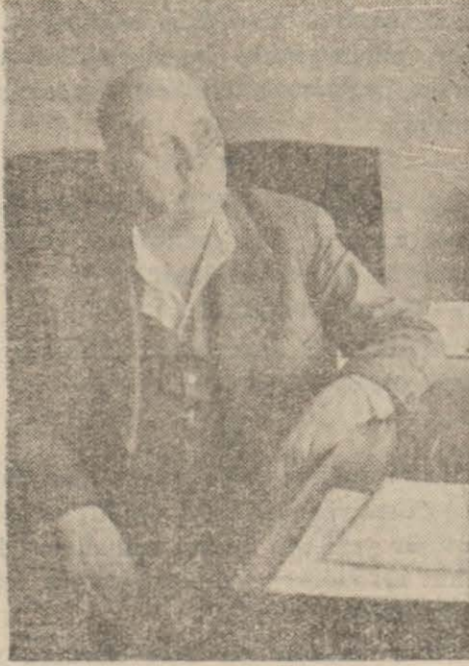
— Konuşmuyorsunuz Bay Güneş?..
O zaman taabbüdkârane bir huşu içinde, kendimi kaybederek, konuşuyorum:

— Aramızdaki büyük mesafeyi takdir etmeyecek kadar basit düşünüşlü değilim Bayan Neclâ...
— Rica ederim...

— Buna rağmen benliğimi, sıcak suya atılmış bir fiske tuz gibi, tecezi kabul etmez biran içinde, varlığımızda erittiysen sebebi şu bedbaht gönlümün şuruma itaatsizliğinde aramalısınız. Sizi ümitsiz bir aşkla bir deli gibi, bir çılgın gibi, bir köle gibi seviyorum Bayan Neclâ!.. Bu ümitsiz aşkın beni nerelere kadar sürükleyeceğini pekâlâ biliyorum; fakat başlamak gibi bırakmak ta elimde değildir. Hissiyatımı bir sokak adamı gibi açığa vurmak cüretini gösterdim. Beni artık yanımızdan uzaklaştırabilirsiniz, beni artık, çok haklı olarak, arkadaşlığınıza yükseliş şerefini hazmedemeyen bir küstah sfatile kovabilirsiniz. Siz benim zevcem olabilirsiniz? Heyhat!..

— Dikkat ediniz Bay Güneş: adılarınızı şaşırıyorsunuz...
*

Bir saniye bile göz kırpmadan geçen buhranlı bir geceden sonra mektebe git-

Franz Emil Sillampaa

Şayanı dikkat olan nokta, Finlândiya edebiyat üstadlarının ekseriyetle köy muhitinden yetişmiş, mütevazı tabakaya mensub kimseler olduğudur.

Finlândiya'nın en büyük nasiri addolunan ve 1921 senesinde ölen Johanni Aho bir köy papazının oğlu idi. İlk eserlerinde zamanın hayatını tetkik ve realist bir üslûb ile tasvir etmiştir. Aho roman tekniğini öğrenmek için Fransava gidip orada yerleşmişti.

Eserlerinde, milletin müsel sel ıztırlarını terennüm eder. Jaho Peitonen adında gene bir köy papazı, Fin köylülerinin mesakkatlerini tasvir etmiştir. 1915 de ölen Paivarinta, Millî Fin tiyatrosunu kuran Sarl Begbob, edebiyatı bırakıp politikaya atılan S. Alkio da hep köy çocukları idiler. Alkio çiftçi partisinin bir aralık başına geçerek birkaç defa nazir sıfatile Finlândiya kabinesine dahil oldu.

Ölümü 1913 yılına tesadüf eden Lin-nankoski'nin «Kan kırmızı çiçeğin şarkısı» ismindeki romanile âlemşümül bir şöhret kazandı ve bu eserinin birkaç dile çevrildiğini gördü. Maahaza yerli ve yabancı münakkidlere göre onun en güzel eseri bu değil, Pakolaiset adındaki romanıdır. Bu roman daha san'atkarane ve tekniğe daha uygun yazılmıştır.

Bu yıl Nobel mükâfatına mazhar olan Sillampaa'ya gelince o sayısız hikâvelerle, kızıl ihtilâl günlerini tasvir eden bir romanı ile birdenbire iştihar etmiştir. Kültür âleminin nazarında bu eser sosyal tarihin en mühim bir ves-

kası addedilmektedir. Hiç bir muharrir Sillampaa kadar köylünün hayatını tasvir hususunda muvaffak olmamıştır. Onun tabloları Balzak'ın ve Zola'nın tasvirlerini geri bırakmaktadır.

Emekçi hayatını tasvir hususunda aynı muvaffakiyeti gösteren gene bir Finlândiyalı muharrir: Teuvo Pakola-dır. Kızıl ihtilâl mevzuu üzerinde, diğ-ger, mergub bir eser de Joel Lehtonen adlı bir Finlândiyalıdır.

Bunlardan başka, Fin edebiyatının zenginliğine ve şöhretine yardım edenler meyanında daha birçok isimler zikredebiliriz: Kiyosti Vilku (ölmü 1922) vatanının Rusyaya karşı müca-delelerini hikâye etmiştir. Madam Aino Kallas yabancı dillere tercüme edilen «Beyaz gemi»sile meşhurdur. Gene madam Maria Jotuni mizaha kaçan canlı üslûbu ile temayüz etmiştir.

Muası Finlândiya'nın en velûd şairi 1925 de ölen Eino Leino'dur. Bu zat mensur ve manzum müteaddid dram-ların, hikâye ve romanların, edebî etüdlerin ve birkaç cild lirik şiirin mü-ellifidir. Bunların içinde en meşhuru millî ve tarihî «Helkavirsia» adlı mu-azzam bir destandır. Leino aynı za-manda Dante'nin «İlâhi komedi»sini nazmen Finceye tercüme ederek bir harika başarmıştır.

Molyer ve Homer mütercimi Otto Manninen ile Turku üniversitesinde edebiyat profesörü Koskenniemi de burdun meşhur ve makbul şairlerdir.

Güzel san'atların ve alelûmum kül-türün her şubesinde büyük kabiliyet-ler gösteren Finlândiyalı ırkdaşlarımızın müsterek tarihimize ettikleri büyük değerli hizmetleri de unutmamalıyız.

Filhakika Fin-Uğur ve Ural-Altay milletlerinin tarihten önceki devirleri-ne aid malûmatı kısmen Fin arkeolog ve etnoğraflarının 1850 yılındanberi devam eden fasilasız çalışmalarına borcluyuz.

Eski Türklerin dil ve tarihini iyice aydınlatmaya medar olan Orhon kita-belerini şarkî Siberyanın Yenicey vadisinde keşfeden de kardeş Finlândi-yan'ın muhterem âlimleridir.

Ercümen Ekrem Talu

Fırtına devam ediyor

Karadenizde ve Egede birkaç gün evvel başlıyan fırtına devam etmektedir. Bu yüzden bir kısım vapurlar zamanında limanımıza gelememekte idiler.

Bu cümleden olarak evvelki gün gelmesi icab eden Güneysu vapuru bir gün rötartle dün limanımıza gelmiştir.

«Son Posta»nın tefrihası: 31

BEN ÖLDÜRMEDİM

Yazan: Zeynel Besim Sun

Kültür direktörü sırtını karısına dönerek cevap verdi:

— Kuzum bayancığım! Şu bastonu al da arkadaşların huzurunda bana bir dayak at.. kılıbık ne demekmiş, aynen gör-sünler...

Gülüştük.

— Sonra efendim?

— Sonra bizimki «azızım; kız başka, karı başka.. Bayan Neclâ maşallah yetişmiş. Evlenmelisiniz» dedi. Daniş bey de «iyi söylüyorsunuz bay direktör amma benim artık ahım gitmiş, vahım ka'mış. Saçlarımdan yarısından fazlası beyaz-laştı. Kırk altı yaşındaki adama 'bu zamanda kim varır» cevabını verdi. Biz nezaketle «aman beyefendi; siz de kendinizi üç otuzunda yapıp koyuveriyorsunuz, filân» derken Ferhunde bir atılış atılmaz mı?

Hep beraber sorduk:

— Ne diye?...
— Aman ne yalılık, ne terbiyesiz şey-

tim. Bir hayal, bir esir, bir duman halin-deyim. Mekteb direktörü:

— Rahatsızsınız Bay Güneş, gidebilir-siniz; dedi, dersleriniz arkadaşlarla idare ederiz...

Öğlene kadar sokak'arda bir serseri gibi dolaştıktan sonra eve döndüm. Kendimi kanapeye atarak hiçkura, hiçkura ağlarken bitab ve perişan sızmışım.

Kapı çalındı. Gelen bir hademe «bu akşam kültür direktörlerine gidileceğini» haber verdi, akşam olmuştu...

Bir banyo aldıktan sonra elbise değiştirdim; dün akşamdanberi boş kalan midemi, bin müşkülâtle utabildiğim, biraz tereyağı, peynir ve kakao ile susturmağa çalışarak sokağa çıktım.

Kadın, erkek bütün arkadaşlar direktörlerde toplanmışlardı. Direktörün karısı, dün akşam düğünde bulunmayanlara anlatıyordu:

— Aman ne yalılık, ne terbiyesiz şey-

miş o Ferhunde. Mektebde iken mari-fetlerini meydana vurmuyormuş..

Bir öğreten sordu:

— Akşam bir münasebetsizlik mi yaptın bayan?

— Ne münasebetsizliği efendim? Biz hicabımızdan yerlerin dibine girdik. Efendim; bizim bay direktörün halini bilirsiniz; her yerde kendisini gösterir..

Direktör atıldı:

— Allah, Allah.. lâtime yaptık hanım. Ben Ferhundenin bu kadar fena huylu olduğunu ne bilecektim?

Hepimizi merak sardı; alâka ile bekle-meğe başladık. Kültür direktörünün karısı devam etti:

— Bir aralık bizimki Daniş Beye hita-ben: «Beyefendi! Hayatınızı böyle yalnız geçirmek sizi sıkıyor mu» dedi. Adamcağıza da «kızım var» cevabını verdi. Orada kalsana; hayır! Kültür direktörü beyin canı alay istiyor ya...

SİNEMA

Viviane Romancen binbir macera ile dolu hayatı

Evvelâ ufaak bir terzi kızı, tiyatro merakile çırpınırken nihayet küçük bir dansöz oldu, sonradan meşhur Fransız san'atkarı Mistin-geci tokatladığı için birdenbire şöhret buldu. Şimdi Fransanın en güzel ve san'atkarı yıldızıdır.

Viviane Romance

Değil yalnız Avrupa, fakat Amerika sinema yıldızları arasında bile Viviane Romance kadar cazibeli, sehhar, kanı sıcak bir san'atkara tesadüf edilme-miştir denilse yeri vardır.

Bu güzel yıldızın şimdiye kadar geçirmiş olduğu hayat safhaları cidden dikkate değer bir mahiyettedir.

Viviane Romance'nin hakikî ismi Vi-viane Ortmen's'dir. Güzellik müsaba-kalarının hüküm sürdüğü senelerden birinde kendisinden pek çok bahsedil-miştir.

1932 senesinde Parisin en güzel kızı olarak seçilmişti. Fakat seçimin aka-binde kız olmadığı, hattâ bir küçük kı-zı bile bulunduğu haber alınır alınmaz kızılca bir kıyamet koptu. Günlerce ga-zeteler bu mevzuu işlediler:

«Mis Pari anne olabilir mi?»

Nihayet buna menfi cevap verildi. Bunun üzerine güzel Viviane Ortmen's kraliçelik tacını kendisinden sonra en çok rey almış olan kıza devreyledi. Bu arada davalar, münakaşalar da eksik olmadı.

Bu iş Viviane'a çok yarandı. Her-kes ondan bahsediyordu. Güzellik kraliçeliğini göhurek ve sükûnetle terkey-lemesi lehine olarak büyük hareketler uyandırdı.

Nihayet, günün birinde Parisin en şöhretli dansörlerinden Harry Pilcer

ona müracaat ederek beraberce bir nu-mara yapmalarını teklif etti.

Viviane teklifi kabul eyledi. Ve bu numara pek büyük bir muvaffakiyet kazandı.

Kendisinden bu kadar bahsettiren bu genç kadın kimdir?

On beş sene evvel zayıf, alelade bir kızı. Gözleri çok güzeldi ve bu yüz-den nazarı dikkati celbediyordu. Ba-bası askerî müteakidlerindendi. Anne-si de hastabakıcılık yapıyordu. Genç kızda evvelâ san'atkar olmak hevesi yoktu. Yalnız heves değil, böyle bir fikir de taşıyordu. Günün birinde annesi ile babasının ayrılmaları onun gözlerini, fikirlerini açtı. Derhal kararını verdi. Ve serbestisini ilân eyledi.

Hayata atılması kolay oldu. Dayla-rından biri Lyon şehrinde mensucal-fabrikatörü idi. Ona bir iş buldu, çalış-mağa başladı. Fakat daha iyi, daha kârlı bir iş tasarlamaktan fariğ olma-dı. Nihayet aklına «aktrislik» geldi. Bir Pazar günü annesile Melun şehrinin biricik sinemasında Rudolf Valentino'nun çevirmiş olduğu «Kanlı boğa va-rı»ş meydanları» adındaki filmi seyrey-ledikten sonra kararını verdi: «Sinema yıldızı olacaktı».

İşte Lyon şehrinde fabrikada çalışırken aklına Melun'da sinemadaki ka-
(Devamı 10 uncu sayfada)

— Adamcağıza döndü, «beyefendi dedi, erkek kırkıktan sonra erkeklesin güzelleşir, olgunlaşır, gürbüzleşir. Aklın başında bir kız, toy bir genci değil, saçına ak düşmüş hakikî bir erkeği tercih et-zere kadar tereddüd etmez.»

— Aman?..

— Durun; daha bitmedi. Daniş beyle ara'arımda alenen geçen muhavereyi har-fi harfine hatırlıyorum. Ferhundenin bu sözleri üzerine Daniş bey:

— Küçük hanım erkeklerle alay et-mesini gayet iyi beceriyorsun.

Dedi. Ferhunde de hemen mukabele-de bulundu:

— Şerefsizim doğru söylüyorsunuz beyefendi!.. Sizinle alay etmek haddim mi-tir.

— Peki Bayan Ferhunde amma yirmi beş yaşındaki kız kırk altı yaşındaki ar-dama ne diye varsın?

— Sebebini arzettiğim efendim. Kırk yaşını geçmiş bir erkek karısını daha başka, daha olgun bir muhabbetle sever, evine, karısına bağlıdır, hiyanete sapsamaz. Vücut ve çehre itibarile erkek güzelliğinin kemalindedir, zirvesindedir. Yirmi ile otuz beş arasındaki bir gencin çehresinde o güzelliği butamazsınız.

— Şu halde kadınlarda da böyle ol-malı...

(Arkası var)

«Son Posta» nun zabita romanı: 22

ZEHİRLİ GÖLGE

Yazan: CEVAD FEHİMİ

Bir muammanın çözülüşü

Rıdvan Sadullah ta bir sigara yakıtı, genç kızın karşısına oturdu.

Biliyorsunuz ki ben zabita memuru değilim. Bu işin amatörüyüm. Merak ve heves saikasıle dostum zabita memurlarına yardım ederim. Bu itibarla onların kararları üzerinde müessir olamam. Nişanlımın tevkif edileceğinden haberim vardı. Aleyhindeki deliller o kadar kuvvetli idi ki, kanaatim hilâfına, tevkif kararına itiraz edemedim. Ancak dediğim gibi her şey olup bitmiş değildir. Şimdi beraber çalışır, çabalar, masum olduğumu isbat ederiz. Haydi bakalım, göz yaşlarını artık siliniz... Düşünmelsiniz ki ağlayan daima kaybeder. Evi bulmakta müşkülât çektiniz mi? Raif beyin evinden ayrılırken koridorda sizin de duymamız için yüksek sesle söylediğim adresin pek muhtasardı. Özur dilerim. Arkadaşların nazarı dikkatlerini celbetmeden ancak o kadar söyleyebilmek mümkündür. Nasıl biraz sükûnet buldunuz mu? Tamamen kendinize gelin ki istediğimiz gibi konuşalım. Bir sigara yakmaz mısınız? Durun şuradaki kutuda Serkidoryan sigarası olacak. Sizin sigaranız...

Genç kız sakin'emişti. Göz yaşları yavaş yavaş kurudular. Rıdvan Sadullahın verdiği sigarayı yaktı. Bu harb sonrası devresinin verdiği keskin renkli cüdan sırtkan mahlûk şimdi bir saat evvelkinden ne kadar başka, ne kadar kadın, ne kadar daha çok tabii ve güzeldi.

Rıdvan Sadullah ta bir sigara yaktı. Genç kızın karşısına oturdu. Alaycı bir sesle:

— Ciddiyetimizi takınmak lâzım. İsticvab yeniden başlıyor, dedi. Cevad Fehimi sen zabıt tut! Küçük hanım; evvelâ en müşkül sualden işe başlayorum.

— Durdu. Ciddileşti, samimi bir sesle ilâve etti:

— Amma bana her şeyi olduğu gibi söyleyeceksiniz. Nişanlımı kurtarmak için başka çaremiz yok. Emin olunuz ki başkalarının duymaması lâzım gelen şeyler bu odadan çıkmıyacaktır. Cevad Fehimden çekinmeyin. Onunla birbirinize o kadar yakınınız ki bizi bir insan farzedebilirsiniz. Her şeyi doğru söyleyeceğinizi söz veriyor musunuz?

Genç kız kat'i bir eda ile mukabele etti:

— Söz veriyorum.

— Raif beyin katledildiği saatler zarfında nerede idiniz?

— Bebekte bir evde!

— Kimin evinde?

— Komisyoncu S... bey isimli ah-lâkasız bir herifin...

— Ziyaretinizin sebebi?

— Bir şantaj meselesi. Bu benim için yüz kızartıcı bir hikâyedir. Daha Kollejde iken yazılmış bazı mektubların bulunmasında bulunduran adamdan satın alınması lâzım geldi. İtiraf ederim, mücahizdim. Fakat cürmüm kat'iyyen affedilmeyecek bir haddi bulmuş değildi. Nişanlım Necdet'e her şeyi söyledim. Zaten ben söylesem o duyacaktı. Çocukluk devresi diyebileceğim bir devrede sevdiğim adam, mektublara dayanarak işi tehdide dökmüştü. Necdet beni affetti. Beraber başbaşa verip mektupları satın almayı düşündük. Adamla ilk temas neşanesinde bize Bebekteki evinde dün akşam için randevu verdi. Bu adamın adresini ister misiniz?

Rıdvan Sadullah:

— Hayır, istemez, size inanıyorum! dedi.

— Şimdi dün akşam on bir buçuğa kadar nerede bulunduğumuzu saklayışımızın sebebini öğrendiniz mi? Bana kalsa gene saklamıyacaktım. Benim böyle çirkin bir suçumu örtmek için sevdiğim adamın cinayetle itham olunmasına razı olmam imkânsızdı. Fakat Necdetin müdahalesiyle çaresiz sükût ettim. Ancak vicdan azabı tahammül edilmez bir şekilde içimi yakıyordu. Necdet'in ellerine kelepçe takıldığını gördüğüm dakikada size gelip her şeyi itiraf etmeye karar verdim.

— İsalettiniz. Nişanlımın hakkı var. Bu işin zabıtaya ve adliyyeye intikal etmesi doğru değil. Şimdi bu bahsi geçelim ve anlattığımız hikâyeyi anlatılmamış farzedelim. Leylâ hanım, zevci Raif beyin katlinden hâlâ haberdar değil, değil mi?

— Hayır, değil.

— Buraya geleceğinizi kendisine söylediniz mi?

— Evet... Necdetin tevkifinden o da son derece müteessir oldu ve size gelip yardım istemeye beni teşvik etti

— Hatırlama gelmişken sorayım, evde bir bahçıvan varmış, bir hafta evvel memlekete izinli gitmiş, nasıl adamdı bu?

— Emektar bir ihtiyar... Yarı alil bir zavallı!

— Geceleri nerede yatıp kalkardı?

— Garağda...

— Kendisi mi izin istedi, yoksa istemeden mi izin verildi?

— Doğrusunu isterseniz bunu bilmiyorum.

— Leylâ hanımın zevci Raif beyin tabiatlarından bahsederken birbirlerine karşı bazan derin bir şefkat ve sevgi ile muamele ettikleri halde bazan da düşman gibi baktıklarını söylemişsiniz. Sizce buna sebep nedir?

— İkisinin de sinirlerinin zayıf oluşu... Bence kabahat daha fazla dayımda idi. Rahmetli çok geçimsiz ve hırçın bir adamdı. Meselâ dayıma gelen bir mektubu yengem açtığı için aralarında deşetli bir kavga olduğunu bilirim. Günlerce dargın dururdular. Yengem de sağ olsun meraklı bir kadındır. Mektub açmak en büyük zâfidir.

— Bu hâdisenin tarihi eski midir?

— Beş altı ay kadar oluyor.

— Mektub nereden geliyormuş?

— Dayımın memleketinden, Giresundan.

— Leylâ hanım kocasını sever mi idi?

— Bundan eminim. Hem de pek çok.

— Peki amma zevci hapishanede yatan bir kadın, onun tevkifinden hemen birkaç ay sonra barlarda, sinema'arda gezer mi?

— Zavallıya kabahat bulmayın. Kendisini biz zorladık. Evde kapanıp otur... Otur... Son günlerde adeta deli gibi bir şey oldu. Durup dururken ağladığı veya güldüğü oluyordu. Şiddetli bir nevrasteni arzâı...

— Tedavi ediliyor mu idi?

— Evet, aile doktorumuz bu işle meşguldü. Kendisini seyahate çıkması için tazyik ediyordu. Fakat yengeme söz geçiremedi.

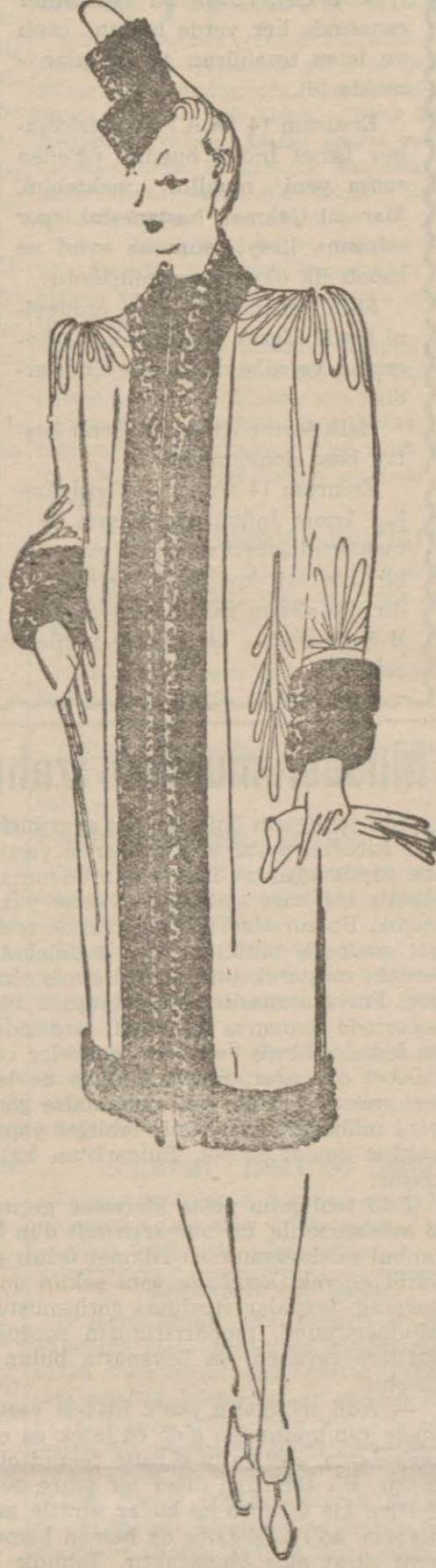
— Bu doktor kimdir?

— Basri bey, profesör...

(Arkası var)

KADIN

Bu ayın yeniliği

Bu, manto ve robdan ibaret şık bir takımdır. Manto; kalın, açık renk yünlüdür. Tekmil kenarlarına oldukça enli bir astragan band geçirilmiştir. Kolları iki sıra astraganlıdır. Ve bu sıraların üstü tıpkı omuzlarla, ceplerde olduğu gibi kapartmalarla süslüdür. Yaka; arkadan bakılınca diktir. Önü bandla birleşmiştir.

Robu şu biçimde: Yarı dik, kapalı bir yaka yeri; sağda ayrıca düğmelerle ilikleniyor. Gene bu yanda başlayan ve kola doğru gittikçe uçları kısalan beş pli yaka açıklığı ile birlikte belin tam ortasına imkedir. İsteğinizi altından geçen bu pliler verevine sağa geçiyor ve eteğin tam sağ dikisinde nihayet buluyorlar. Başka ne bir süs, ne bir dikiş.

Sevilebilecek şekildedir. İşte yeniliğin en mühim ciheti... Üstünü saran seyrek ağ da görülmedik bir şey değil. Geçen seneden —hatta evvelki seneden beri— tül, ağ ne kadar çok gördük. Ancak bunun bütün toku kumaş gibi sarıldıktan sonra sağ vandan boyuna doğru sarkısında bir kıvraklık, bir hususiyet var. İşte bu kıvraklık modasının inceliklerinden biri...

Her kadın bilmelidir

İpek çorap'arı nasıl yıkamalıdır:

1. En iyi cins sabunla (daha iyisi lüks sabunle) ve soğuk suda çitilemeden sabunlamalıdır.

2. Sabunun cinsi ne kadar iyi olursa olsun çorabı sabunlu suda mümkün olduğu kadar az tutmalı, hemen çıkarıp bol soğuk suda geçirmelidir.

3. Ve bir çeyrek saat, içine sirke katılmış soğuk suda bırakmalıdır. Bu sirke litre başına bir çorba kasığı hesabına kalır ve çorabın yeniliğindeki rengini muhafazaya yarar.

4. Kurutulurken de dikkat edilecek noktalar vardır:

Çorabın suyunu sıkarak değil, bez arasında kurutarak çıkarmalıdır ve katlamadan, kırıştırılmadan, düz bir yere ve gölgeye yayarak kurutmalıdır. Sobaya, kalorifere vesair sıcak yerlere pek yaklaş-tırmamalıdır. Fazla sıcak; ipeği sertleştirir

En yeni şapkalardan iki güzel örnek

Kibar, değişik bir şapka. Lâciverd fôtrdendir. İki yanında sık-lânen renginde süsleri var. Lâciverd bir elbise üstünde çok şık görünür. Şapkanın parlak garnitürü elbiseyi de, şapkayı da neş'elendirmeye, donuk görünmekte kurtarmaya کافی gelebilir.

Esas güzelliği biçimindedir. Bu iki sıra büzülü geniş kenar nadir görülen şirin yeniliklerdendir.

Alta:

Bu şapka için nar çiçeği renginde fôtr seçilmiştir. Grogren kordelesi yeşil renktedir. İki fantezi metalle iki kaz tüyü sol yanını süslemektedir. Bu kadar göze çarpan renkler koyu ve göze hiç çarpmayan renklerle meselâ siyahla giyilmelidir. Aksi takdirde gözümüze yalnız çarpmak'a kalmaz, batar da... Hele sık sık giymeye hiç gelmez. Bununla beraber siyahtan, koyudan bıkan zevkimiz için, bu nevi parlak değişikliklerin dinlendirici ve eğlendirici bir tesiri vardır. Moda yalnız sık giyilebilen, yalnız göz almayan renklere saplanıp kalsa idi pek donuk, silik bir şey olurdu. Şık bir kadının gardrobunda da bu esas hâkim olmalıdır: Ekseriyetle kibar ve ağır başlı renkler... Bazan da parlak, şen, göz çeken renkler... Bilhassa kadınlar için... Genç kızlar alıcı renkleri koyulara, donuklara tercih edebilirler.

Pratik güzellik bilgileri:

Güzel boyanmak, makyajınızı —eli —nizden geldiği kadar— tabii göstermek istiyor musunuz?

Kozmetik firmanız her kullanıştan sonra bol su ile temizleyip kurutunuz. Kırpik'erinizi daha meharetle boyayabilirsiniz.

Rujla dudaklarınızı tamamen boya-madan ağzınızın hududunu çiziniz. İster tamamen tabii şekline uyarak, isterse bu şekli yer yer değiştirmek suretile... Bunun farkı yoktur. İhtiyacınız hangisini icab ettiriyorsa o şekli kabul edersiniz. Yeter ki, yukarıda dediğimiz gibi, dudaklarınızı kızılaştırmadan önce dudaklarınızın tayin edip çiziniz.

Bol pudralanınız. Hupetinize pudrayı yüzünüze cömertçe sürmekten çekinmeyiniz. Bilâkis bunu bilhassa yapınız. Fakat hiç bir vakit bu pudrayı yatıştır-mak için hupetle yüzünüzü oğuşturmayarak kalkışmayınız. Cildiniz berbad olur. Fazla pudra daima yumuşak yüz fırçasıyla alınır. O olmazsa bir pamuk parçası aşağı yukarı aynı işi görür.

Burununuz ufak değilse kaşlarınızın arasını fazla açmaktan sakınınız. Bu şekil ancak ufak burunlu kadınlara gider. Hatta kaş'arın birbirine yakınlığı burunun iriliğini gizler.

İnce görünmek için giyeceğiniz rengi seçmekte yanılmayınız: Siliyeti hangi renkler inceltir, hangi

renkler kalınlaştırır? Bunu bilmelisiniz ki ince görünmek istediğiniz ve buna muhtaç olduğunuz halde bilmiyerek seçtiğiniz renk yüzünüzden şişman görünmesiniz.

Umumiyetle açık renkler şişman gösterir, koyular zayıf... Fakat gözün bu umumî kaide'leri kendine göre değiştiren hususiyetleri vardır: Meselâ: aynı açıklıkta grile bej renklerinden ikincisi birinciye nazaran insanı daha az şişman gösterir. Kırmızıle maviden kırmızı siliyeti daha kabalaştırır. Kızılâ bakan kahve rengiler koyu da olsalar vücudü genişletirler. Halbuki lâciverd —ne kadar açık olsa —siyah kadar inceltir.

ilk büyük deniz muharebesi

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Bunu müteakib alınan haberler de İngiliz kruvazörlerle harbe tutuşan Alman gemisinin «Admiral Şeer» olmayıp, aynı tipte «Graf von Spee» ceb kruvazörü olduğu tasrih edilmiştir.

Bu çok heyecanlı deniz muharebesi hakkında muhtelif membalardan aldığımız haberleri aşağıya sıralıyoruz:

Amerikalılara göre

Nevyork 14 (A.A.) — Nevvork Timesin Buenos - Aires'deki muhabiri bildiriyor:

İngiliz kruvazörleri Alman cep kruvazörleri Rio de la Plata'nın ağzındaki Punta de l'Este'nin 200 mil kadar açıklarında dün gece yarısı temasa geçmişlerdir. İki taraf arasında derhal muharebe başlamıştır. Exeter kruvazörüne mermi isabet ederek sürati azaldığından kruvazör muharebeyi terketmiştir. Üzerinde Ajax ve Achilles'in 6 pusluk topları kat kat geçen 11 pusluk toplar mevcut olmasına rağmen, Alman cep kruvazörü Exeter'in 8 pusluk toplarıyla o derece hasara uğramıştır ki sahile doğru kaçmağa mecbur kalmıştır.

Alman kruvazörü Punta de l'Este'nin 20 mil açıklarında cenuba doğru yol alırken görülmüştü. Birkaç dakika sonra ufkta iki İngiliz harp gemisi görülmüş ve bu gemiler ateş açmışlardır. On dakikada 20 mermi teati edilmiştir.

Muharebe bir saat sonra Punta de l'Estenin 25 mil açığında tekrar başlamıştır. İki İngiliz harp gemisi ile Alman kruvazörü hep birlikte ateş teati ede Punta de l'Alena önünden geçmişlerdir. Bu saatte Alman kruvazörü sahile 9 mil yaklaşmış ve endahat ışıkları sahilden görülmüştü.

Saat 20,30 da sahayı karanlık kaplamış bulunuyordu. Deniz birkaç mil mesafede muazzam bir duman bulutle örtülmü idi.

Uruguay cumhuriyetinin küçük «Uruguay» kruvazörü büyük bir alâ ile muharebeyi seyrediyordu. «Uruguay» muharebe başlar başlamaz Punta de l'Esteden hareket ederek sahne civarına gelmişti.

Ajax ve Achilles kruvazörleri daha sonra Montevideo limanına girmişlerdir. Bunların ne dereceye kadar hasara uğradıkları kat'i olarak malûm değildir. Alman cep kruvazörü de bu limandadır. Alman yaralıları askeri hastaneye kaldırılmıştır. Ajax ve Achilles, bitaraf limandan ayrıldığı takdirde derhal hücum etmek için Alman cep kruvazörünü yakından mürakabe etmektedirler.

Buenos - Airesin bazı diplomatik mahfellerinde zannedildiğine göre, 3 Teşrinisende cenub Atlasında İngiliz kruvazörleri tarafından yakalanan Ussukuma vapuru İngilizler tarafından Alman cep kruvazörünü tuzağa düşürmek için yemlik olarak kullanılmıştır.

Buenos - Aires 14 (A.A.) — Amiral Graf von Spee, Ajax kruvazörüne Rio de la Plata ağzında Fransanın Formose vapuruna refakat ederken taarruz etmiştir.

Yaralı ve ölü miktarı

Montevideo 14 (A.A.) — Üç İngiliz kruvazörü tarafından takip edilerek ciddi hasara uğrayan ve Montevideo'ya iltica eden «Graf von Spee» de yaralı adedi 60, ölü adedi 36'dır. Geminin bir tarifi tamamile tahrib edilmiş bulunmaktadır.

Alman zırhlısının son vaziyeti

Montevideo 14 (A.A.) — Montevideo bahri mehafili, İngiliz harp gemilerinin Alman cep kruvazörüne taarruz ve onu Arjantin sahillerine yaklaşmağa icbar etmek suretindeki tâbiye'lerinin fevkalâde mükemmel olduğunu beyan etmektedirler. Aynı mehafil, bu sahillerde seyrisiferin tehlikeli olduğunu ve Graf von Spee'nin yolunu kesmeğe mecbur kalarak bu suretle İngiliz gemileri için mükemmel bir hedef teşkil etmiş ve mühim hasarata uğramış olduğunu tasrih etmek tedir: Endahat direksiyonu ku'lesi tahrib edilmiş ve Almanların büyük topları endahat edememeğe başlamıştır. Geminin tayyaresi de İngilizlerin ateşle parça parça edilmiştir. Diğer taraftan geminin teknesinde obüslerin açmış olduğu bir takım de'ıklar görülmüştür.

Alman elçisi zırhlıda

Montevideo 14 (A.A.) — Sabahleyin saat birde buradaki Alman elçisi Amiral Graf von Spee kruvazörüne giderek üç saat kumandan ve tayfa ile görüşmüştür. Alman elçisi gemiden döndüğü zaman

gazetecilere beyanatta bulunarak maktul ve mecrurların ekserisinin İngilizler tarafından kullanılmış olan zehirli gazlı obüslerin tesirile ölmüş ve yaralanmış olduklarını söylemiştir.

İngiliz tebliği

Londra 14 (A.A.) — Amirallik dairesi aşağıdaki resmi tebliği neşretmiştir:

Şimdiye kadar alınan haberlere göre, Komodor Haarwood'un idaresinde, 8 pusluk 6 topu havi «Exeter» kruvazörü ile 6 pusluk topları havi Ajax ve Achilles küçük kruvazörlerinden mürekkebe bir İngiliz bahri müfrezesi, 13 Kânunuevvelde sabahın saat altısında, düşmanın ceb kruvazörlerle temas temin etmişlerdir. Bu kruvazör 11 pusluk topları havidir.

Saat 6 dan saat 10 a kadar şiddetli takip muharebesi cereyan etmiştir. Saat 10 da «Exeter» yaralanarak süratinden kaybetmiş ve bunun üzerine takibi bırakmak mecburiyetinde kalmıştır. Fakat Ajax ve Achilles, düşmanı takibe devam etmişlerdir. Ceb kruvazörüne birçok isabet vâki olmuştur.

Londra 14 (A.A.) — Burada tebarüz ettirilğine göre, Alman kruvazörünün vaziyeti 13 numaralı Lahaye mukavelenamesile alâkadardır. Bu mukavelename mucibince, muharib bir devletin askerleri bitaraf bir limanda ancak 24 saat kalmak müsaadesini hazirdir. Gemideki hasar, geminin yenden denize çıkabilmesini temin edecek derecede tamir edilebilir. Herhalde geminin, limana iltica ettiği zamanki muharebe kuvvetini fazlaştıracak mahiyette tamirat yapılması hiçbir surette tecviz edilemez.

A'manların verdiği tefsî'at

Berlin 14 (A.A.) — Alman zırhlısı Graf von Spee ile İngiliz kruvazörleri arasında cereyan eden muharebe hakkında yarı resmi bir tebliğ şu tefsî'atı vermektedir:

Montevideo'dan alınan malûmata göre, Graf Spee Çarşamba günü saat 6 ya doğru Pinta del Osyotonun 20 mil kadar açıklarında iki buraları şimdiye kadar İngiliz açık deniz filolarının bilâhâz kara suları olarak kabul ediliyordu. İngilterenin Exeter, Achilles ve Ajax kruvazörlerine rastlamış ve derhal ateş açmıştır. Top sesleri 50 mil civar sahillerden işitilmişti. Top sesleri keza Puenta del Ostodan da duyulmuştur. Ve bilâhare Exeterin nasıl Alman zırhlısının toplarıyla tahrib edildiğine Ajax kruvazörünün de nasıl kaçtığı müşahade olunmuştur.

Exeterin dış zırhı bir demir ve çelik hurdası haline gelmiştir. Kûpeste tamamilen taranmış ve bir Alman mermisi makinelerden birini harab etmişti. Bu gemi süratini kaybetmiş ve nihayet sahadan çekilmişti.

Muharebe Graf Spee'nin zaferine bitmiştir ve aksameyin Rio de la Plata limanına gelerek demirlemiştir.

Alman zırhlısı yalnız Exeteri harab bırakmakla kalmamış, Achilles ve Ajax kruvazörlerini de ağır hasarlara uğratmıştır.

Graf Spee'ye ancak birkaç mermi isabet etmiştir. Liman zabitanının henüz tahkik edilmiş raporuna göre Graf Spee'de müteaddid ölü ve yaralı vardır. İngiliz kruvazörlerinde ise yüzlerce ölü ve yaralı bulunmaktadır.

Alman malûmata göre, İngilizler hukuken düvel kaldesini ihlâl ederek inperit ve bozucu gazlı obüsler kullanmışlardır. Alman zırhlısında zehirli gazlardan ölenler vardır.

Bu zehirli gazlar kullanılması üzerine Alman zırhlısı kumandanı gemideki erzakın da zehirlenmiş olması ihtimaline binaen yeni erzak tedarik etmek üzere Rio Plata'ya gitmiştir.

İngiliz kruvazörü Exeter, Plata mansabında hareket edemeyecek bir halde durmaktadır. Bu gemi, liman makamatının beyanına göre romorkörle limana çekilecektir. Henüz teyyüd etmeyen bir habere göre de Achilles kruvazörü batmıştır.

Uruguay hükümetinin kararı

Londra 14 (Hususî) — Uruguay kabinesi bugün toplanarak Alman «Graf von Spee» ceb kruvazörünün Montevideo limanına ilticasından mütevellid hukuki vaziyeti tetkik etmiştir.

Alman haberlere göre Uruguay kabinesi, geminin, azami 48 saat içinde hasaratını tamir ederek, limandan uzaklaşmasını Alman sefirinden talep etmiştir.

Tarefleri tahrib edilmiş olan ve omurgasında üç büyük rahne açılmış olan «Graf von Spee» in tamiri için azami gayret sarfedildiği ve geminin Montevideo limanından hareket edeceği bildirilmektedir. Aynı haberlere göre Alman kruvazörü, Rio Plata mansabında kendisini bekleyen İngiliz kruvazör-

Millî Şef

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Dün gece oldukça fazla kar yağmış olmasına rağmen bugün hava güneşli ve güzeldi.

Millî Şef, bütün bu gezintiler esnasında her yerde halkın canlı ve içten tezahüratı ile karşılaşmakta idi.

Erzurum 14 (A.A.) — Reiscümhur İsmet İnönü bugün öğleden sonra yeni muallim mektebini, Mareşal Çakmak hastanesini, spor sahasını, liseyi, nümune evini ve İnönü ilk okulunu gezmişlerdir.

Millî Şef bundan sonra orduvini tetkif ederek büyük salonda komutan ve subaylarla çay içmişlerdir.

Halk sevinçindedir. Şehir baştan başa donanmıştır.

Erzurum 14 (A.A.) — Reiscümhur İsmet İnönü dün akşam yemeklerini askerî ve mülki rüesa ile birlikte vali konağında yemiştir. Bu akşam vali tarafından Millî Şef şerefine bir suvare verilmiştir.

Müddeiumuminin izahı

Adli tebligatın önümüzdeki ayın birinden itibaren posta telgraf idaresine vasıtasıyla yapılacağını ve bunun için de her vilâyette bir kurs açıldığını evvelce yazmıştık. Bu suretle Türk adliyesi de tebligat usulünde bütün medeni memleketlerdeki müşterek şekli kabul etmiş oluyor. Posta vasıtasıyla tebligat usulü 1934 senesinde Romanya hükümeti tarafından kabul edilmiş ve alınan neticeler çok müsbet olmuştur. Bugün Balkan devletleri arasında, bizim eski usulümüze göre, yani mübaşirler vasıtasıyla tebligat yapan yegâne devlet olarak, Bulgaristan kalmıştır.

Adli tebligatın posta idaresine geçmesi mümaşebetile, bir muharririmiz dün İstanbul müddeiumumisi Hikmet Onatı ziyaret ederek, kendisiyle yeni şeklin de görülmüş müddeiumumi, muharririmizin sorduğu suallere cevaben, şu beyanatta bulunmuştur:

Adli tebligatın posta idaresine vasıtasıyla yapılmasından elde edilecek en esaslı fayda, tebligatta süratin temini olacaktır. Bir şehirden diğer bir şehre gönderilen bir mektub ne kadar süratle gidiyorsa, adli tebligatta da hemen hemen aynı sürat elde olunacaktır. Tabiidir ki bu sürat, şehir dahilinde daha fazladır.

Halbuki, eski usulde bir takım formaliteler mevcudtu ve bu formaliteler günlerin fuzulen geçmesine sebep oluyordu. Posta idaresi, esasen tebliğ için kurulmuş bir teşkilâtıdır. Şimdi, adliye bundan geniş mikyasta istifade edebilecektir.

Adli tebligatın posta telgraf idaresine devredilmesi temin edilen ikinci fayda, adliye bütçesine 800 bin liraya yakın bir tasarruf temin etmesidir. Ve bu, posta idaresine de munzam bir külfet vermiyecektir. Zira, esasen posta idaresinin bu iş için teşkilâtı vardır. Yapacağı munzam teşkilât ta, hukuk davalarında taraflardan ödenenberi a'man ücret ile telâfi edilmiş olacaktır.

Tebliğât formülleri, her müvezzin başgörebileceği basit bir şekle sokulmuştur. Adliye tebliğât teşkilâtı kanununun mevzuatı girdiği günden itibaren lâzvedilecektir.

Tebliğâtta bu yeni usul, tek mil medeni memleketlerin kabul ve tatbik etmekte olduğu bir şekildir.

lerile harbe tutuşmağa hazırılmaktadır. Nevyork 14 — Montevideo radyosunun bildirdiğine göre Graf von Spee zırhlısını bekleyen İngiliz kruvazörleri yeni harp gemilerle takviye olunmuştur. Şimdi liman haricinde beş İngiliz kruvazörü beklemektedir.

Diğer taraftan haber alındığına göre Tacoma adındaki A'man petrol gemisi gafakla beraber Montevideodan hareket etmiştir. Bu geminin Graf von Speeye dışarıda mai mahruk vereceği zannediliyor.

Bir İngiliz distroyeri battı

Londra 14 (Hususî) — Başvekil Cemalbay, bugün Avam Kamarasındaki beyanati esnasında «Daçes» distroyerinin diğer bir İngiliz harp gemisiyle müsademe neticesinde battığını bildirmiştir.

Distroyerin mürettebatını teşkil eden 145 kişiden, yalnız 24 kişi kurtulmuştur.

Bir İngiliz denizaltısının muvaffakiyeti

Londra 14 (A.A.) — Amirallik dairesi, Bremenin görülmüş olduğu aynı tahtelbahirin Şimal denizinde düşmanın bir tahelbahirini ve bir kruvazörünü torpillemiş olduğunu bildirmektedir.

Ruslar kuvvet tahşidi, Finler mevzilerini tahkim ile meşgul!

(Baştarafı 1 inci sayfada)

büs ettikleri şimal cephesi kapısı olan Salla'nın Finlândiyahlar tarafından geri alındığı haber verilmekte, fakat bu haber teyid olunmamaktadır. Eğer bu haber teyyüd ederse Finlândiya lıları büyük bir mukabil taarruz muvaffakiyeti kazanmış olacaklardır.

Finlândiya kuvayı külliyesi Salla'dan çekilmek mecburiyetinde kaldığı zaman geride kalan kayalık keşif kolaları şayanı takdir bir sebatla harbe devam ediyorlardı:

Sovyetlerin ilk hedefi Finlândiya umumî karargâhından geçen Kemijaeria demiryoludur.

Büyük taarruza hazırlık

Helsinki 14 (A.A.) — Külliye miktarda Sovyet ihtiyat kıtaatı, Leningrad'dan şimal hududuna kadar tahşid edilmiş olup, Finlândiyada geniş bir taarruza geçmek üzere emir beklemektedirler.

Bitaraf askerî mehafilde yarı yarıya teyid edilen bir telgraf Sovyetlerin, hududun öte tarafında bir buçuk milyon asker ve 100 tayyare tahşid etmekte olduklarını haber vermektedir. Finlândiyalı

ları, her tarafta bu çığa göğüs germek üzere mevzilerini tahkime hummalı bir faaliyetle çalışıyorlar. Petsamo bilhassa kuvvetle tahkim edilmiştir.

Rusların tesisi

Helsinki 14 (A.A.) — Ruslar, Finlândiya mevzilerine karşı yapılan hücumları esnasında külliye miktarda insan ve mühimmat ziyanda tereddüd etmemektedirler. Umumiyet itibarile Ruslar önce bir müsademe kuvveti çıkarmak tadırlar. Finlândiya otomatik silâhları bunları hemen daima imha etmektedir. Ondan sonra kuvayı külliye, sıkışık zamanda hücumla geçmektedir.

Rus tebliği

Moskova 14 (A.A.) — Tebliğ: 13 Kânunuevvelde, Ukta istikametinde Sovyet kıt'aları ileri hareketlerini burdundan itibaren 105 kilometreye ıblâğ etmişlerdir.

Petrozavodsk istikametinde Sovyet kıt'aları Pitkaranta - Sardobol demiryolu üzerindeki Kitela istasyonunu işgal etmişlerdir.

Havanın bozukluğu hava hareketâtını mâni olmuştur.

Boşanmalar niçin çoğalıyor

(Baştarafı 1 inci sayfada)

okumaktayım. Genç muharririn bizlerin pek insafsızca itham edilmemize sebep olan iddiasına, kendisinin de inanamadığını söylemek istiyorum. Çünkü erkek olduğu için arkadaşlarının evlerini ve karılarını nasıl ihmal ettiklerini daha iyi bilir. Bunu bildiği için de hakkı teslim etmesi lâzım geliyor. Mademki göz göre göre herkesin bildiği bir hakikati inkâr ediyor, ben de lâzım gelen cevabı vereyim:

Evet, sayın muharrir Bay Nusret Safa, yuvayı kadın yıkar; amma daima, muhakkak kadın yıkar. Fakat hiç bunun sebebinin düşündünüz mü! Kadının binbir ümid ve hulya ile kurduğu yuvasını niçin darmadağın eder de, hüsrarla başbaşa kalır? Bunu kafanızın içinde bir kere olsun evirip çeviriniz mi?.. Hayır değil mi?.. Bayan Suad Derviş yazılarında sizden «genç meslektaşım» diye bahsediyor. Şu halde pek genç ve tecrübesiz olacaksınız. Kusurumu affederseniz ben size anlattım:

Kadın bıçak gırtlığa dayanmadıkça, her ümid mahvolmadıkça asla yuvasını yıkmaz. Esasen yıkmak da elinden gelmez. Bir erkek belki yuvasını yıkmak rahat bir nefes alır, «bütün kadınlar benim artık!» diye sevinir. Fakat kadın böyle mi?.. Böyle düşün. düğün anda düşmeğe mahkûmdur. Yuvası yıkılan kadın mahvolmuş demektir. İkinci bir yuva ne kadar müşkülâtla kurulabilir, bilir misiniz?.. Araya çocuklar girer, üveyik meselet mevzuubahs olur. Birinci hatıralar unutulmaz, daha neler neler. Erkek istiyor ki, karım edele benim hayalimle yapıpınz otursun, bana sadık kalsın, hiç açını açmasın, buna mukabil ben, serbest serbest gezip tozayım, türlü kadınlarla düşüp kalayım.

Buna hangi kadın tahammül edebilir? Alesini kendinizle tatbik ediniz? Razi olur musunuz?

Kadın tab'an kiskançtır. Kiskançlık da bir kadının hakkıdır. Kiskançlık erkeklerin kan beyinine çıkıyor. Bütün gürlüğü de buradan çıkıyor. Hayatımızı, ümidimizi, her sevimli bağladığımız erkeğin dışarıda uygunsuz kadınlarla düşüp kalkmasına göz mü yumalım? Çolukunun çoğunun nafa-kasından kestikini bir takım fahişelere verdimesine şüküt mü edelim? Hayır. Kadın esir değildir. Bir lokma ekmek için bu zilletle tahammül edemez. Tahammül edemeyişin tezahürleri de başka başka oluyor. Her kadının karakteri yüksek olmaz. Kimi ihanet eder, kimi bırakır kaçır, kimi de gırtlığı ayırtmağa kadar götürür. Ben evim, çocuklarım, karısını ihmal eden kocamı vola getirmek için neler yapmadım. Sonunda mecbur oldum babamın evine iltica etmeğe. Sorarım size şimdi kabahatli kimdir?

Neçile Eris (Bevoşu):

Kabahat gelin olmas da kimse almamış derler. Elbette erkekler boşanmaya sebep olduklarını itiraf edecek değillerdir. Halbuki umumiyetle kendileri sebebiyet veriyorlar. Lâtin sonunda da pisman olan gene onlardır. Gellirlerini hesaplamadan evleniyorlar. Hem kendilerini, hem de zavallı kızların başlarını yakıyorlar. Kadın, başa ko lay ve ucuz oturtulan bir taç değildir. Pa-halya mal olur. Fakat sadetli fazlasıyla emir eder, Kadın, icabında erkekten de çok feragatkar ve fedakârdır. Lâkin onu anlamak, onu saymak şartile. Yoksa evde gül

gibi karısı dururken, gözü dışarıda olan erkeğin karısından hiçbir şey beklemeğe hak ki olamaz. Kadın mecbur kalmadıkça yuvasını yıkmaya yanaşmaz. Her zaman kabahatli erkektir. Fakat cemiyet içindeki mevki onun bütün bu kabahatî örtbas etmesinin temin ediyordur. Ne yapalım erkeklerin yarattıkları cemiyette yaşıyoruz. Tam bir müsavat olmalı ki, görsünler. O zaman hakikat de meydana çıkarılır.

Kadınları haklı bulan bir erkek okuyucumuz

Şevki Sözbir (Beyazıt):

Boşanmalarda kabahat kadında mı, erkekte mi? diye açtığımız anket münaşebetile - kimseye cevap olmamak şartile - sırf anketi okurken aklıma geleni yazıyorum. Kabahatin çoğu, hatta pek çoğu erkeklerindedir. Çünkü teşekkül eden ailenin nâsi mi erkektir. O idare evsafını cami olursun geçinmek keyfiyeti tabii yolda seyrederek kadın kendisine verilen makul istikamete gider, iş ki makul yola sevkedilmesi bilinir!

Kadın çok hassastır. Maddî ve manevî ihmale asla gelmez. Bir kadını manen ve maddeten tatmin kudretinden mahrum olan bir insan niçin her cihette kendisine fakir bir kızla evlenir? Kusurlarını kendi nefesine itiraf etmeden, bunları nazarı itibar almadan evlenen erkeğin bu mukadder akı-bete katlanması icab eder. Ne taraftan bakılırsa bakılınsı kadınlar haklıdır.

Sovyet Rusya, Milletler Cemiyetinden ihrac edildi

(Baştarafı 1 inci sayfada)

dün hususî komitenin hazırladığı raporu ve karar suretini müzakere etmiştir.

Bu münaşebetle söz alan murahhaslar Sovyetlerin hareketini takbih ve Finlândiya hakkında sempatilerini izhar etmişlerdir.

Neticede, hazır bulunan 40 devlet temsilcilerinden 32 sinin reyile komitenin raporu ve karar sureti kabul edilmiştir. İsveç, Norveç, Danimarka, Estonya, Letonya, Litvanya, Çin ve İsviçre mütemsilcileri müstenkif kalmışlardır.

Asamble toplantısını müteakib konsey toplantısı yapılmıştır. Bu toplantıda da muhtelif hatibler, ezümle İngiliz ve Fransız baş murahhasları söz alarak, Sovyet hareketini ağır surette tenkid etmişlerdir.

Konsey, asambelenin tasvir ettiği hususî komitenin raporunu aynen kabul ve tasdik ederek, Sovyet Rusyanın Milletler Cemiyeti'ni azalığından ihracını kararlaş-tırmıştır.

Konsey azasından Finlândiya, Çin, Yugoslavya ve Yunanistan murahhasları müstenkif kalmışlardır.

Sovyet - Finlândiya meselesinin, Milletler Cemiyeti konseyi ve asamblesi icmalatlarında yapılan müzakerelelere mütedair bütün vesikalar Birleşik Amerika'ya tebliğ edilmiştir. Amerikanın, bu ihtilâfın halli için icab eden teşebbüse geçmesi muhtemeldir.

Hedefimiz: Her Türkün bankada bir tasarruf hesabı olmasıdır.

"Son Posta,"nın Hikâyesi

Beyaz kadın tüccarı

Çeviren : Nimet Mustafa

Vakit gece yarısı idi.

Karşıkı apartmanın önünde bir otomobil durdu. Perdeyi aralayıp baktım.

Orta kata taşınan yeni kiracı olacak.

Ta kendisi idi. Gündüz de görmüştüm. Adamı gözüm hiç tutmamıştı. Etrafa, bilhassa sokaktan gelip geçen kadınlara garib bir bakışı vardı.

Otomobilden indi. Otomobilde bir de kadın vardı. Oturduğu köşeden kimildamamıştı. Acaba neye inmiyordu Erkek otomobile baktı:

— Haydi gülüm, geldik sen de in!
Kadın gene kimildamadı.

— Ben sizi zorla indirmeyi de bilirim.

Erkeğin sözlerini vazih olarak işitiyordum. Fakat kadın çok yavaş konuşuyordu ki, hiç bir dediği işitilmiyordu.

Kendini fazla zorlatma haydi bakalım.

Soföre döndü:

— Sen de biraz yardım et de şu hesapı eve atalım!

Soför de aşağı indi. İki birden kadını yakaladılar. Elektrik ışığında kadını pek iyi görebildim. Arkasında pembe bir tuvalet olan sarı saçlı, çok beyaz yüzlü bir kadındı. Karşı apartmanın yeni kiracısı baş tarafından, şoför ayaklarından yakalamıştı. Zorla apartmanın dış kapısından içeri soktular. Kapı kapandı, şoför, dışarıda kaldı.

Gördüğüm manzara zihnimi kurcalamıştı. Karşı apartmanın yeni kiracısı, beyaz kadın ticareti yapan bir adam mıydı? Bu kadın kim oluyordu? Arkasında tuvalet olduğuna göre ya bir balodan; ya bir bardan kaçırılmıştı. Morfinle mi uyutmuştu? Yoksa kadının elleri, bacakları bağı mı idi? Soför muhakkak, karşı apartmanın kiracısının kürüm ortağı olacaktı?

Bir müddet kimildamadım. Gözlerimi karşı apartmanın pencerelerinden ayırmadım. Biraz sonra orta katta elektrik açıldı, perdeler açıldı. Apartmanın içini iyi görebiliyordum. Evvelâ erkek odada gezindikten sonra çıktı. Kadını getiriyordu. Bir an odanın ortasında durdu. Erkek kadını sımsıkı yakalamış bırakmıyordu. Erkeğin yüzünü görüyordum. Kadının arkası dönükü. Çırpınacak mecali bile kalmamıştı. Merakım gittikçe artıyordu. Polise haber verecektim. Fakat sonunu bekliyordum. Erkek kadını ta pencerinin önüne kadar sürükledi. Erkeğin elinde ip vardı. Kadın pencerenin önüne geldiği zaman kadını ipe sarıya bağladı. İpin ucunu ilmiik yapıp boynuna geçirdi. Kadın ufak bir hareket yaparsa, ilmiik sıkışacak boğulacaktı. Kadının arkası pencereye dönük bağlandığı için gene yüzünü görmüyordum. Fakat sarışın başı güzeldi. Vücudu narin ve çok muntazamdı.

Bazı kimseler bir erkek için karı, sevgili ve arkadaş olmak üzere en az üç kadın lazım olduğunu iddia ederler. Siz de bu fikirde misiniz, bilmem. Fakat son zamanlarda takib etmekte olduğumuz vol, sizi evinizi dışarı çıkarmak, ailenizi felâkete sürüklemek gibi bir netice ile karşılaştıracaktır.

Karınız'a benim aramda hiçbir yakın münasebet mevcut değildir; metresinize, bana verdiği zevklerden dolayı minnettar olduğumu söylersem, kadın bahsettiğinde terbiyesizce zevkçilik etmiş bir erkek savılabilirim. Fakat vuvanızın sadetine belki küçük bir hizmette bulunmuş olurum.

Eski bir Lâtin ata sözü vardır: Homo homini lupus. (İnsan insanı kurdudur) birbirimizi yemek birbirimizin canına, malına, ırzına acı kurd gibi saldırmak; birbirimizi şhhatinde, servetinde sadetinde rahaneler acarak vıkmağa uğrasmak yervüünde hâkim olan tek hakikattir.

Ben karımı sadece arzu ettim.

Onun korkaklığı, sizin aman vermez dikkatiniz, benim pek ilerive varmayışın bu işin başlangıcından bir adım daha ilerive gitmesine imkân verdi. Su halde madam Dimitriyada, netice itibarile, masum ve affittir. Ona dikkat ediniz.

Karınızın sizi a'datması için namuslu olması kâfi değildir. Canının silinmesi, yalnız kalmaması, daimî silinmesinden mahrum olmaması, kendi kendisini "esbabı mucibe" bulmağa mecbur tutmaması lâzımdır; diğer taraftan bazı

Kadın bağlandıktan sonra erkek odanın içinde birkaç kere dolaştı, birkaç kere kadına baktı. Elektriği söndürdü. Sokaktan akseden ışıkta kadın gene görünüyordu. Hiç kimildamıyordu. Nasıl kimildayabilir ki. Bir parça hareket edecek olsa boynundaki ilmiik onu boğacaktı.

Buna nasıl tahammül edilebilirdi. İçeriki odada amcam uyuyordu. Eski bir polis âmiri olan amcam bana buna benzer birçok vak'alar anlatmıştı. Onu uyandırmayı münasib buldum. Amcam bütün gördüklerimi anlattım. Odamı götürüp perdeyi araladım, kadını gösterdim.

Amcam gözlüğünü taktı, dikkatli dikkatli baktı:

— Evet müdahale etmeliyiz.
— Polise haber verelim.
Eski polis âmiri, polise haber verelim demenden hoşlanmamıştı.

— Seninle ben kâfi değil miyiz?
Robdüşambırımın cebine tabancasını koydu. Bir tabanca da bana verdi.

— Haydi karşı apartmana.
Ne yalan söyleyeyim. Dizlerimin titrediğini hissediyordum.

Amcam karşı apartmanın kapısını çaldı. Neden sonra kapıcı kapıyı açtı. Amcam sordu:

— Orta katta kim oturuyor?
Kapıcı uvkudan şişmiş gözlerini uğuştura uğuştura cevap verdi:

— Bu'ün tazne bilmiyorum.
— Zaten siz ne bilirsiniz
Amcam önde ben arkada merdivenleri çıktık. Amcam kapıya bir iki defa vurdu, içeriden bir ses:

— Kim o
— Kim olduğumu şimdi görürsün; kapıyı aç!

Bana döndü:

— Tabancamı hazırla!
Tabancam elimde idi. Kapıyı, kadını getiren erkek açtı. Tabancalarımızı ona doğru çevirdik, amcam bağırdı:

— Eller vukarı!
Erkek ellerini yukarı kaldırmıştı...
— Benden ne istiyorsun?
Diye kekelivebildi.

— Seni alçak seni, seni beyaz kadın tüccarı seni.
— Ben mi, ben mi beyaz kadın tüccarı?

— Yürü önümden; fakat geri geri yürüyeceksin. Bir hareket yapacak olursan kendini ölmüş bil.

Adam geri geri yürüyordu. Sokak üstündeki odanın kısımsı ben açtım. Her üçümüz odaya girdik. Amcam bana bağırdı:

— Elektrik düğmesi nerede?
El yordamile duvardaki düğmeyi buldum. Elektrik acılımsı oda aydınlanmıştı. Ötede beride kovalar içinde aletler vardı. Kadın bağlandığı yerde duruyordu.

— Hay Allah müstahakını versin.
Amcam gülüyordu. Adam şaşırmıştı:

SPOR

Mektepler arasında bu hafta yapılacak maçlar

Liseler arasında yapılmakta olan futbol maçlarına bu Cumartesi günü de Şeref ve Fenerbahçe stadlarında devam edilecektir. Şeref stadında Işık Lisesi, Erkek Muallim mektebi, Taksim Lisesi, San'at mektebi ile karşılaşacaktır. Fenerbahçe stadında yapılacak maçlar; Vefa - Şişli Terakki, Hayriye - Kabataş Liseleri arasındadır.

Işık - Erkek Muallim ve bilhassa Hayriye - Kabataş Liselerinin yapacakları maçlar alâkâli ve zevkli birer karşılaşma mahiyetini taşımaktadır.

Erkek Liseleri arasındaki voleybol maçlarına Cumartesi günü Beyoğlu Halkevinde devam edilecektir. Maçlar sıra ile: Pertevniyal - İstiklâl, Galatasaray - Darüşşafaka. Haydarpaşa - Yüce Ülkü, Boğaziçi - İstanbul Erkek Liseleri arasında yapılacaktır.

Küçük kulpler maçları

Beden Terbiyesi İstanbul Bölgesi Futbol Ajansından: 17.12.1939 tarihinde yapılacak maçlar:

Bakırköy stadi: İstiklâl - Akınspor saat 12,30, Halıcıoğlu - Feriköy saat 14,30.

Şeref stadi: A.Hisar - Karagümrük saat 10,30, Anadolu - Feneryılmaz saat 12,30, Şişli - Kale saat 14,30.

Fenerbahçenin sokak koşusu

Fenerbahçe atletizm şubesinin tertib ettiği sokak koşusu Pazar sabahı saat 10 da Kadıköyde yapılacaktır.

Müşabaka Fenerbahçe stadından başlayıp, Altiyoldan Modaya kadar gidilecek, aynı yoldan dönülerek stada kadar gelinecektir.

Müşabaka takım halinde olmadığı için her atlet iştirak edebilecektir.

Birinciden, beşinciye kadar kazanan atletlere mükâfat verilecektir.

İstanbul - Belrad maçı

Belgrad muhtellile İstanbul muhtellile arasındaki futbol maçı 4 Kânunusani Perşem be günü İstanbulda yapılacaktır.

Eğlenceli bir gece

15 Birincikânun 939 Cumartesi akşamı Taksimde abide karşısında Kristal gazinosunda Cümhuriyet Halk Partisi Taksim ocağı şerefine İstanbulun en meşhur alaturka alaturka sanatçılarının iştirakle çok eğlenceli bir müsamere tertib edilmiştir.

Saat 18,30 da başlayacak olan alaturkaya Safiye, Nezihe Oybar, İstanbul Darülmusiki İncesaz heyeti ve bu heyetle beraber Nezihe ve Cevdet, Sadı ve Beler salonlarının sanatçıları iştirak edecekler ve Kristal, Sadı, Beler salonlarının incesaz heyetleri bir küme sazi halinde en nadide parçaları çalacaklardır.

Alafrañçaya Macar kadın orkestrası, Pa ramund Viyana baletleri, Turan barın çok enteresan numaralarile meşhur artistî Stalila, Maksimbar baletleri ve diğer bar numaraları iştirak edeceklerdir.

Her mevsimde olduğu gibi bu kere de güzide bir halk tabakasını bir araya topluyacak olan bu müsamere, yorgun bir günü neşe ile nihayetlendirecek en şayanı tavsiye bir eğlencedir.

— Sen necisin?
Cevab verdi:

— Manken tamircisiyim. Eskimiş mankenleri tamir ederim.

Pencerenin önünde bağlı duran kadını yakından görmüştüm. Bir mağaza vitrinindeki mankenden başka bir şey değildi.

"Son Posta"nın tarihî tefrihası: 83

BİN BİRDİREK BATAKHANESİ

Yazan: Reşad Ekrem

İsyanın ilk kurbanları

— Biz padişahımızın tuzunu, ekmeğini yemiş kullarıyız... Amma biz veziri istemeyiz.

— Müftüyü istemeyiz.. bize işret eder müftü gerekmez.

— Hasan Halifeyi istemeyiz.. bize nevican ağalar gerekmez.

— Melek Ahmed ağayı istemeyiz.. kul isteğini gizleyip hükümleri arzetmeyen silâhtar makbulümüz değildir.

— Bizim Çekmede isimiz yoktur.
— Bre yiğitler Çekmedeye tabur çıkarılır koşun yazılın!...

— Sabaha şurada ne kaldı ki...
— Bre bizim Sultan Murad ile davamız yoktur. Sultan Murad da sağ olsun, varsın Çekmede, Silivride otursun.. sarayda büyük şehzadeyi saadet ile tahta oturtmalız...

— Bre sus... Böyle şey olmaz... Biz padişahımızdan hoşnutuz.. etrafındaki müfşidlerden şikâyetimiz...

— Bre size yeni bir haber... Bre sarayda sesler, bağırışmalar vardır.. avluda meşaleler yandı.. ve bütün saray ayağı ayağı şimdî...

— Yalandır... Saray uykudadır...
— Vallah billâh Ayasofya minaresinden şu gözlerim'e görmüşümdür!.. Bütün saray ayakta şimdî.

— Sultan Murad gelmiştir belki Çekmededen...
— Bre şehir kapıları kapalıdır...
— Denizin kapısı yoktur, kayık ile gelmiştir.

— Bu fırtınada, yağmurda kayık ile gelinir mi?..
— Sultan Murad gelir...
— Bre kıyılmaz böyle yiğite...
— Sultan Muradın kılına hata gelmesini istemeyiz...

— Yanındaki'ler paralansın.. amma hal'a rızamız yoktur..
— Daha Sultan Osmanın kanı boynumuzdadır..

— Kan üstüne kan olmaz..
— O zaman hain Ahmed Paşa fesadına hizmet ettik... Şimdi bir kere daha padişah katili olamayız...

— Bre bu yağmur sabah ta dinmezse saraya yürüyüş olmaz.
— Yarın tellâlar çıkacak, çarşı açılacak imiş..

— Camide karar vermişler: Dükkânını açmayan esnafı dükkânının kapısı önünde asacaklar imiş...
— Doğrusu odur zâhir... İstanbulla dolan bunca ümmeti Muhammed aç kalacak değildir.

— Hem esnafın bizde parası mı kalacaktır; bugün borca alır işek, yarın hepimiz para pul, mal sahibi oldukça borcumuzu ödiyeceğiz...
— Bre müjde... Yarın da ayak divanı olmazsa deftere yazılı devletlilerin menzilleri için talandır diye izin çıkacak imiş..

— Biz Hafız Paşa sarayına varalım...
— Hafız Ahmed Paşa akce ve mal tutmaz vezirdir.. defterdar sarayına varalım...

— Bre biz müftü sarayına varalım...
— Hep müftü sarayına varırız... Yahya efendi hanedandan maldar adamdır..
— Bre o adamda bizim aradığımız mal yoktur, o aksesini kitaba vermiştir..
— Bize kitab yaramaz.

— Bize şalvar, çakşır, top kumaş lâzımdır..

— Kadife, dîba ve atlas lâzımdır.

— Mücevher kılıç, hancer lâzımdır.

— Tüfek ve tabanca lâzımdır.

— Bre bize altın ve gümüş ve mücevher lâzımdır...

— Bre bize kızcağzlar ve oğlanıklar, hizmetimiz görmeğe köle ve carıye lâzımdır..

— Sine bülbüleri lâzımdır.

— Koyun kuzucukları lâzımdır.

— Bre biz gazayı ekber etmeğe gelmişizdir dört günlük yoldan...
— Biz de geldik tam on günlük yoldan yayan...

— Bre biz pabucuz çıplak ayak geldik...
— Bre biz çıplak ayak ve baş açık ve aç geldik...

— Bre yiğitler, Sultan Murad cömerdir diye işitiriz.. onun akçesinin, ihsanını alıp yurdumuza dönüp dağılım, bize gerekmez böyle davalar..

— Vurun casustur!..
— Öldürün casustur!..
— Bre komayan kâfiri, söyletmeyin kâfiri!..
— Bre yiğit tut kaçıyor...
— Bre kaçtı...
— Tutun...
— Vurun...
— Öldürün...

Koku ve cubuk dumanından ve meşale isinden müteaffin bir in halinde olan bu uğultulu kahvehaneler, bazan, en ufak bir şüphe üzerine korkunç bir şekilde karışveriyordu; ve:

— Vurun casustur...
Diye gösterilen adam, kaçamadı mı, hiçbir sorguya lüzum gösterilmeden, evvelâ birkaç yumrukta yere yıkılıyor, sonra, yüzüne, göğsüne, koluna bacağına, rasgele inen hançer darbeleri ile öldürülüyor. Bir müddet te ö'üşü etrafında bağırsılıyordu:

— Bre bu casustur, Hafız Paşa adamlarıdır...
— Yok, ben tanırım, bu müftü kollarıdır...

— Bre bu adam casus değildir, masum kanı dökülmüştür.. bu bizdendir. Haç İlyas derler, dört evlâd sahibi yiğittir...
— Bre bu benim komusundur...
— Benim ayaktaşımıdır, yazık olmuş yiğite...

— Bre tınmayın... Akacak kan damarda durmaz.. şehidlik yazılmış alın...
— Tutun kaldırıp götürelim...
— Götürüp gömelim yakın bir mezarlıkta...
— Namazını kılalım...
— Bre böyle ölüye gusül ve namez olmaz... Onların namazı peşin kılınmıştır..
— Bre gömmek olmaz.. koyam bir arabaya, götürüp denize atalım...
— Bre çabuk kahve usakları yıkayın şu kanları...
— Bre açıkta olmaz.. koyun bir çuvala...
— Hey yiğitler... Hey yiğitler... Devreyi gördünüz mü?!
— Vallah billâh yavrusunu bile görmedik!...

(Arkası var)

"Son Posta"nın yeni edebî romanı: 54

CEYLÂN AVASI

Yazan: Refik Ahmed Sevengi

cins kadınlar da vardır ki onlar için tedbir almağa kalkmak faydasızdır.

Madam Dimitriyada, hassasiyeti sevgi ile beslenmiş derin bir bağlılık ve esaret havası içinde rahat yaşamaktan zevk alan bir kadındır.

Racine'in dediği gibi esir olmak sadetine eren ruh boyunduruk altında huzurunu bulur, akan ve asla bitip tükenmeyen bir sudan içip kanar.

Madam Dimitriyada'da cemiyetin nizamına karşı isyan fikirleri uyandıran evimizde sarılı olduğu daimî yabancılık havasıdır; bu takdirde dahi kafasının içindeki düşünceler hiçbir zaman fiil haline gelmeyecek ve seneler geçip te güzelliği aziz bir hatıra halini almışa bütünü sönmüş giderek, annenin o zaman sağ olursa, kız günlerinde onun karşısına geçerek bir yandan ocaktaki ateşi seyredecek, bir taraftan da yanı başındaki komedinin üstünde yığılı romanların birini bitirip ötekisini açacak.

Dostum Yorgi Dimitriyadis, genç ve

güzel olduğu müddetçe, karınıza dikkat ediniz.

Ayseden Lizaya mektub

Kardeşim,

Mekteb sıralarından başlayan arkadaşlığımızın tath hatıralarını uyandıran sen Atina seyahatim ve orada senden gördüğüm dostluk münasebetile teşekkürlerimi bildirmek üzere mektub yazmağı düşünürken senin mektubun geldi.

Yolculuk rahat geçti. Vagon restoranda akşam yemeğini yedikten sonra herkes kendi kompartimanına çekildi; kimi uykuya, kimi okumağa daldı. Gece olduğu için etrafı görmek mümkün olmadı. Tesalya kit'asını baştanbaşa karanlıktay geçtik. Ne Larissayı, ne de öteki şehirleri göremedik. Halbuki bizim buralarda pek çok hatıralarımız vardır. Buraları yakın bir mazide Türk vatani içinde idi; bizim ailemizin de büyük çiftlikleri, ve-

rimli toprakları, sulak yaylaları bırakıp buralardan çıkarak Anadoluya geçtiğini anmem anlatır durur. Babamın at koştuğu düzlükleri karalıktay bir hülya âlemi içinde gözlerime okşayıp öptüm. Gece yataklı vagonda kendimi trenin sarsıntısına uydurarak uyurken her istasyonunda tevakkufta uyanıp tren hareketine geçince gene dalarak sabahı ettim. Parça parça bitip tükenmeyen bir rüya fasalalara rağmen devam etti. Uykumda hep dedelerimin evlerini, annemin genç kızlığını, Yenişehir kırlarında gezip doluşmasını görüyor gibiydim. Sabahleyin Selâniğe geldik. İşte bir şehir ki hatırası Türk tarihinde ebedi ve muazzez bir yer tutmaktadır. En büyük Türkün doğduğu, büyüdüğü ev buradadır.

Atınadaki futbol temaslarından sonra Ankara - İstanbul takımı yarın da Selâniğe Tesalya muhtellile bir maç yapacak. Bugün serbestiz. Eşyalarımızı Mediterranean oteline bıraktıktan, bize ayrı-

lan odaları gördükten sonra toplu olarak gidip Atatürkin doğduğu evi ziyaret ettik. Koca bir milletin kalkınmasını temin eden büyük adam gözlerini hayata bu küçük evde açmış. Selânik belediyesi bu evi satın alıp Türkiye'ye hediye etmeğe büyük bir nezaket ve kadirşinaslık göstermiş oldu.

Öğle yemeğini otelde yedikten sonra Kocanla balkonda oturup denizi seyrettik. Selânik limanını süslüyen mamur rıhtımın üzerindeki otelinizin balkonu, ucu suz bucaksız denize açılmış bir pencere gibiydi.

Bir tarafta suların üstünde sallanan gemiler, yelkenliler, hantal cesedler gibi su'ara abanıp vatan vapurlar görüldüğü öte tarafta rıhtımın ucunda beyaz kulde, cisman gövdesile yükseliyor.

Selâniğin teccirlerini öğleden sonra geçecekiz; otelin balkonundan görülen manzara bu kadar.

Kocanla aramızın düzelmesine sevindim. O matmazel Ritanın evimizdeki mekiki ve mahivefini ben zaten kendi kendime izah edememiştim.

Gözlerinden operim. Birçok sevgiler. Kocana selâm vesaire vesaire...

Not:

Az kalsın unutacaktım. Hüseyin Gerek trende bizimle beraberdi, şimdi de burada, aynı otele'deyiz. Sen galiba mektubunu bana onun ne olduğunu sorup haber almak için yazmıştı.

(Arkası var)

Memleket Haberleri

Muş bol miktarda ışığa kavuştu

Yapılan elektrik tesisatı ile memleket baş'abaşa aydınlandı, bundan başka şehir hergün yeni ve güzel birçok binalarla süsleniyor

Muştan güzel bir görünüşü

Muş, (Hususi) — İki sene evvel Elazığ'dan vilâyetimiz valiliğine gelen Tevfik Sırrı Gürün ilk işi memleketin en mühim ihtiyacı olan temiz su işle yâkımdan alâkadar olmak olmuş, evvelâ bunun üzerinde durmuş ve derhal faaliyete geçerek az zaman sonra yepyeni tesisatla Muşa temiz su akıtmaya muvaffak olmuştur.

Havası kadar suyu da güzel olan Muş, yapılan bu tesisatla bir kat daha güzelleşmiş, doğu illeri içinde hakiki bir inci olmuştur. Herkes seve seve temiz suyu içmekte ve evlerine de tesisat yaptırmaktadır.

İki sene gibi çok az bir zaman içinde Kültür mahallesi adında koca bir mahalle her türlü konforu haiz modern binalar, 100.000 lerce meyva fidanları ve paket taşından müteaddid bulvarlar, parklar, havuzlar ve şoseler vücude getirmiş olan bu 'y'maz ve yorulmaz valimiz, bütün bu varlıkların plân ve projelerini de bizzat kendisi yapmıştır.

Birkaç aydanberi meşgul bulunduğu elektrik tesisatını dahi ikmal ederek geçen ayın 25 inci Cumartesi günü, bütün şehir halkının iştirakile açılma merasimi yapılmış ve bugün memleket baştanbaşa nurlara garkolmuştur. Bu medenî ışığı bilmiyen ve görmiyen bir kısım halk ve köylüler geces yarılarında kadar bu tesisat önünde hayran hayran bakakalmış ve rejimin feyiz ve faziletini alkışlamıştır. Halkevinde yeni kurulan sesli sinema memleket içindeki radyolar bu elektriğin kudreti sayesinde daha

kuvvetli ve daha gür bir ses ile işlemeye başlamıştır.

Malumdur ki, büyük adam olmak için büyük makam ve mertebelere erişmek kâfi değildir. Büyükler sırasına girmek ve rejimin hazırladığı varlıklardan şeref almak için büyük işler başarmak, ölmek üzere bırakmak ve sonra da halkın kalbinde tam ve rıyasız bir sevgi ile yer almak lâzım gelir. İki sene içinde harab Muşun çehresini değiştiren valimiz ve belediye reisimiz Tevfik Sırrı Gür bu güzel eserleriyle memleketin en ücra bir köşesinde bulunan Muşa büyük bir sempoati kazanmış bulunuyor.

Ceyhanda at yarışları

Ceyhan, (Hususi) — Bu Pazar Ceyhanda yapılacak mukarrer sonbahar at koşuları havanın yağmurlu ve sahanın da çomurlu olması dolayısıyla yapılamamış ve dünkü Pazartesi günü Tayyare alanında ve kalabalık halk kütlesi önünde yapılmıştır.

Birinci koşu: Birinci koşu tay koşusu idi. Birinciliği Ceyhan hususi muhasebe tahsildarı Tahirin tayı kazanarak 100 lira, ikinciliği Hasan Erkalın tayı kazanmış ve 20 lira mükâfat almıştır.

İkinci koşu: Bu koşuda da birinciliği Kaplan As'ının atı kazanarak 125 lira, ikinciliği Musa Cengizin atı kazanmakla 30 lira mükâfat verilmiştir.

Üçüncü koşu: Üçüncü koşuda Çakaldere Kâzımın atı birinci gelerek 150 lira, Salâhattin'in atı ikinci olarak 40 lira mükâfat almıştır.

Çankırı kütüphanesinden niçin lâyikile istifade edilemiyor?

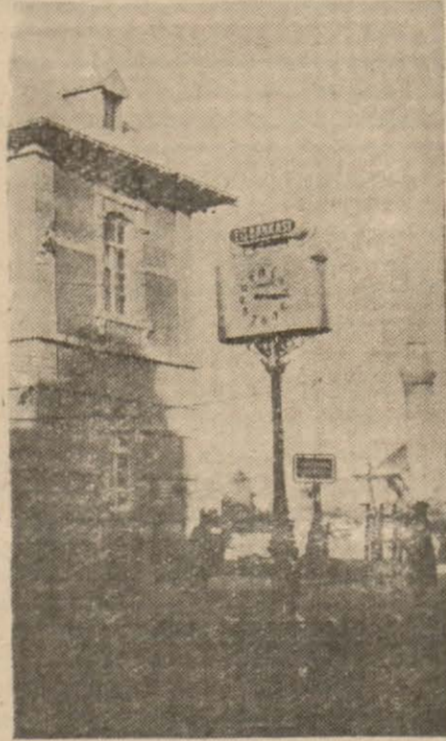
Çankırından yazıyor: Çankırının zengin bir umumi kütüphanesi vardır. Fakat binanın haraplığından, merdivenlerinin bozukluğundan daha çok semsiz bir köşede bulunmuş bu rasını muattal bir halde bırakmıştır. Kütüphanenin açılma, kapanma saatleri de çok uygunsuz bir haldedir. Sabahleyin saat 10 da açılarak 14 de kapanır, 15 de açılarak 19 da paydos olur. Pazartesi günleri 13 ten Çarşamba günü sabahına kadar da tamamiyle kapalı kalır. Şu hâle nazaran günün 8 satinde açıktır.

Halbuki kütüphanenin iki memuru vardır. Eskiden olduğu gibi günün her saatinde ve bilhassa geceleri açık bulunması halkın en büyük istifadesini muvafık olurdu. Günün muayyen saatlerinde kapalı ve açık katışı halkı memnun bırakmamaktadır.

Diğer taraftan kütüphaneye son yılların edebî, fikri, felsefî, tarihi, iktisadî eserleri getirilmemektedir. Bir çok mecmua yerine her yılın güzel eserlerinden temin etmek kütüphaneyi daha çok zenginleştireceği gibi halkın da istifadesini muvafık olacaktır.

Kütüphaneyi bugünkü gayrimuntazam vaziyetten kurtarmak lâzımdır.

Erzurumda İş Bankası saati

Erzurum, 2 (Hususi) — Türkiye İş Bankası şehrimizin müstesna bir mevkii olan hükümet caddesinde Belediye dairesinin önündeki meydana bir kumbara saat koydurmuştur. Bu kıymetli millî müessesemizi bu hareketi ile hem şehri tezyin etmiş, hem de millî tasarruf hareketini memlekette canlandıran ve yerleşiren hamlelerine bir yenisini daha ilâve etmiştir. Resim yeni konan saati göstermektedir.

Akçakocada bir motör battı, bir kişi boğuldu

Akçakocadan yazılıyor: İstanbul limanına mensub Şerefettin kaptanın idaresindeki Güven motörü Ereğliden kömür yüklü olarak İstanbul'a hareket etmiş ve Keften adası açıklarında fırtınanın çıkmasıyla Ereğli limanına geriye dönmüştür. Fakat rüzgârın artmasıyla makine stop edip motör de su göstermiş, tayfa ve kaptan dalgalarla uzun müddet çarpışmışlarsa da Ereğliye iki saat mesafede bulunan Moraltı açıklarında motör batmıştır. Tayfalardan yalnız Sürmeneli Ahmed boğulmuş, diğerleri karaya çıkmışlardır.

Sivas valisinin teftişleri

Sivas (Hususi) — Valimiz Muhtar Akman kaza, nahiye ve köy teftişlerini ikmal etmiş bulunmaktadı. Valimiz buraya geldiği gündenbergi sık, sık kaza ve nahiye, köy işlerine daha büyük bir önem vererek halkın ve köylünün mahalli ihtiyaçları ile daha yakından alâkadar olmak üzere temaslarda bulunmuş ve idare âmirlerine lâzım gelen direktifleri vermiştir. Köylümüzün her sahada refaha ve inkişafa kavuşması için büyük çabalarına devam etmektedir.

Pazar Ola Hasan Bey Diyor ki :

— Hasan Bey, haberin var mı?..

... Gazetelerde sık sık görmeye başladık...

... Kahvelerde, şurada, burada sille tokat birbirlerine girenler çoğalıyor muş.

Hasan Bey — Demek matbuat münakaşaları ile, edebî münakaşalar kahvehanelere de sirayet etti!

Adli evrakın posta ile tebliği hakkındaki nizamnamenin metni

BİRİNCİ BÖLÜM

Umumi hükümler

Madde 1 — Arzuhal, lâyiha, davetiye, celbname, karar ve ilâmlarla, iddianame, icra ve ödeme emirlerinin ve mahkemelerle müdelumilik, sorgu hâkimliği ve icra dairelerine aid ve mübaşirler marifetle tebliğ edilmekte olan diğer evrakın posta, teğraf ve telefon idaresi vasıtasıyla ne yolda tebliğ edileceği ve bu tebliğlere müteallik müraselaatın tevdi, teslim ve ladesi hususları ve buna müteallik diğer muameleler bu nizamname ile tayin edilmiştir.

Madde 2 — Tarifede yazılı ücreti kanunlarına göre tebliğ masraflarını vermek lâzım gelen taraf peşin olarak öder.

Yukarıki fıkra dışında kalan veya müzaheretli adliye nail olanlara aid bulunan tebliğler hakkında resmi müraselaata tatbik edilen hükümler cereyan eder.

Madde 3 — Tebliğ işlerinde kullanılacak formler bu nizamnameye bağlı 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 ve 9 sayılı örneklerde gösterilmiştir. Bunlardan 1, 2, 3, 4 ve 5 sayılı olanları Adliye Vekilliği, diğerleri Posta, Telgraf ve Telefon İdaresi Umumi Müdürlüğü tarafından hazırlanır.

İKİNCİ BÖLÜM

Davetiyelerin hazırlanma, postaya tevdi, kayıd ve tebliğ muameleleri

I

Davetiyelerin hazırlanması

Madde 4 — Posta vasıtasıyla yapılacak tebliğlerde hukuk, ticaret ve icra işlerine aid davetiye formleri bu nizamnameye bağlı bir ve iki sayılı örneklerle tevfi kanunlanır.

Tebliğ mevzuunun münhasıran davet olduğu hallerde, 1 sayılı formül, davetiye ile birlikte başka evrakın veya muamelelerin tebliği icab ettiği takdirde 2 sayılı (zarfı) formül kullanılır.

Madde 5 — Şekil, renkleri bağlı 1 ve 2 sayılı örneklerde gösterilen davetiyeler, bunları çıkaran makama lade edilmek üzere tebliğ keyfiyetini bildiren ve teslim sırasında kolaylıkla ayrılacak surette zımbalanmış bir tebliğ mazbatasını ihtiva eder.

Madde 6 — Davetiyelerin basılı olarak ihtiva edeceği kayıtlar kanun ve nizamnamelerle tayin edilmiş olanlardır.

Davetiye formüllerinin yüz tarafı 1 ve 2 sayılı nümunelerde gösterildiği üzere kendisine tebliğ edilecek kimsenin sarıh adresine tebliğ çıkaran makamın adını ve dosya yıl ve numarasını ihtiva eder. Bu kısmın arka tarafında davetiyenin metni basılı bulunur. Davetiye zımba ile ilişik bulunan tebliğ mazbatasının bir yüzünde davetiye çıkaran makamın adile adresi ve öte yüzünde tebliğin ne suretle yapıldığına dair olan mazbata metni basılır.

II

Davetiyelerin tanzim ve postaya tevdi

Madde 7 — Davetiye formleri, bu vaktarı tanzime memur olanlar tarafından kanuni hükümler dairesinde doldurulur.

Tebliğ mazbatasının mahkemeye, dosyaya ve muhataba aid olan kayıtları davetiye çıkaran makam tarafından doldurulur. Tebliğ mazbatasının tebliğ olunan şahsın imzasına, tebliği yapanın tasdikine, tebliğin hangi zaman ve mahalde yapıldığına dair olan kısımları davetiyelerin teslim sırasında tebliği yapan tarafından tamamlanır. Posta İdaresinin tarihli damgası bunu müteakib vurulur.

Madde 8 — Usulüne tevfi kanun olunup harç tarifesi ve damga resmi kanunları muvafık pulları yapılmış olan davetiyeler salâhiyetli makama imzayı müteakib alâkalı mahkeme veya daire kâtabı tarafından doldurulmuş makbuz (örnek sayı 5) ve zimmet defteri (tevdî listesi) ile birlikte Posta İdaresine yollanır.

Madde 9 — Posta İdaresi memurları davetiyeleri, tebliği çıkaran makamın ve kendisine tebliğ edilecek kimsenin adreslerinin yazılıp yazılmadığı ve posta pullarının tarifeye göre yapıştırılıp yapıştırılmadığı ve diğer kısımların doldurulmuş olup olmadığı bakımlarından evrakı getiren şahsın huzurunda tetkik etmekle mükelleftir. Geçen fıkradaki usulüne uygun görülmeyen davetiyeler red ve lade edilerek keyfiyet usulüne zimmet defterine kaydedilir.

(Arkası var)

Sinema : Viviane Romanceın binbir macera ile dolu hayatı

(Baştarafı 6 ncı sayıdadır)

rarı geldi. Para biriktirmeğe başladı. Bunun ile Parise gidip annesini ziyaret edecekti.

Parise vardığı zaman parası kalmamıştı, bitab bir halde idi. Bir gün, şiddetli bir yağmurun altında, «Sara Bernar» tiyatrosunun holüne barınmıştı. Güzelliği herkesin dikkat nazarını çekiyordu. Tiyatro o gün meşhur «Arlesienne» piyesini oynuyordu. Yavaş yavaş ilerledi. Salonun bir köşesine ilişebildi. Doya doya piyesi seyreyledi. Akşam eve avdetinde annesine şunları söyledi:

«— Anne, ben tiyatroya intisab edeceğim. «Sara Bernar» tiyatrosunda dans eylemek için angaje edildim. Günde 6 frank alacağım. Ayda 180 frank eder. Bak nasıl oldu bu iş... Ben tiyatroya salonuna gizlice girmeğe muvaffak olmuştum. Rejisör olduğumu sonradan anladığım bir zat beni dışarı çıkarmak istedi. Ben tiyatroya karşı olan aşkımdan, san'atkâr olmak hakkında beslediğim hevsten ona bahsettim. Bu sözlerim onun hoşuna gitti ve hiç ummadığım halde beni angaje etti. Sevincten çıldıracağım anne!»

Fakat annesinin onun hakkında başkaca projeleri vardı. Aktris olmak hevesi kursağında kaldı. Ayda 250 frank ücretle bir terzinin yanına işçiliğe ve rildi.

Terzinin yanına girer girmez şans da açıldı. 14 Temmuz millî bayramında caddelerden birinde dans edip dururken tesadüf onu tiyatrosunun rejisörüne karşılaştırdı. Tekrar onu angaje eylemek arzusunda bulunduğunu söyledi. Nihayet annesini kandırdı. Birkaç gün sonra güzel Viviane Ortmen's meşhur san'atkâr Mistinguette'in revüsünde idi. O sırada tam on altı yaşında bulunuyordu.

Bir gün bir hâdise vukua geldi, bu hâdise onu daha fazla tanıttı, onun meşhur bir sima olmasına yardım eyledi. O sıralarda Fransanın en namdar san'atkârlarından bulunan Mistinguette onunla kavgaya başladı. Vivi-

ane dayanamıyarak Mistinguette'li güzellere tokatladı. Gazeteler meseleyi ballandıra ballandıra sütunlarına geçirdiler. Moulin Rouge'dan koğuldu, fakat şöret buldu. Derhal Tabarin'e girdi.

Viviane bu rolleri ile iktifa eylemiyordu. Daha fazla ilerlemek arzusunda idi. Hususi dans dersleri almağa başladı. Ayrıca da sinema san'atkârı olmak için Rognoniden ders alıyordu.

Bu hal böylece beş sene devam etti. Bu beş senenin hitamında sinema âlemine dahil olmağa muvaffak oldu.

İlk rolleri ehemmiyetsizdi. Alelade figüranlık. Bir gün «Prens Tam Tam» filmi çevrilirken sahne vazı Greville'in dikkat nazarları Viviane'a takıldı. Greville onun ismini pek iyi bilyemediğinden kendisine «Viviane Romance» diye sesleniyordu. Bu Romance ismi genç kızın da çok hoşuna gitti. Ortmen's ismini sildi, onun yerine Romance ismini aldı.

«Cennete avdet» filminde ilk mühim rolünü oynadı. Sonradan büyük san'atkârlar zümresine iltilhak eyledi.

Şimdi tam 26 yaşındadır. En fazla şöret bulmuş olan san'atkârlar meydanında bulunmaktadı. Şöhreti yalnız Fransaya inhisar eylememekte, her tarafta beğenilmektedir. Bu sene için müteaddid filmler çevirmek üzere mukavelenameler imzalamıştı. Harb onun da projelerini altüst etti.

Çok iyi ahlâklı, biraz fazlaca asabidir. Kalbinde «gönül» meselelerine en çok yer ayırmış san'atkârdır denilebilir... Kalender meşrebirdir. Aşkını alemlî surette izhar eder. Dolambaçlı yollardan hoşlanmaz...

En son olarak Pariste Nana adında bir film çevirmeğe başlamıştı. Vaziyetli hazıra dolayısıyla bu film de yarıda kaldı.

İşte güzel Viviane Romance böyle bir genç kadındır.

O. T.

Babalar «her doğan çocuğa bir kumbara» ve her kumbaraya hergün biraz para. Çünkü kumbara: En emin sigorta.

Türk Ticaret Bankası A. Ş.

KURULUŞ TARİHİ 1919

Tamamen yatırılmış sermayesi: **T. L. 2.200.000**

Merkezi: **ANKARA**

Dahilde ve hariçte muhabirleri vardır. Her nevi Banka muameleleri.
Her ayın birinde faizleri ödenen kuponlu vadeli mevduat.

BANKA KOMERÇİYALA İTALYANA

Tamamen tediy edilmiş sermayesi:
700.000.000 İtalyan Liröti

Merkezi: **MİLANO**

Bütün İtalyada, İstanbul, İzmir, Londra
ve New-York'ta Şubeleri vardır.

Hariçteki Bankalarımız:

BANCA COMMERCIALE ITALIANA
(France) Paris, Marseille, Toulouse, Nice,
Menton, Monaco, Montecarlo, Cannes, Juan-
les - Fins, Villefranche - sur - Mer, Casab-
lanca (Maroc).

BANCA COMMERCIALE ITALIANA E RO-
MENA: Bucarest, Arad, Braşta, Brasov, Cluj,
Costanza, Calaz, Sibiu, Timichoara.

BANCA COMMERCIALE ITALIANA E
BULGARA, Sofia, Burgas, Plovdiv, Varna.

BANCA COMMERCIALE ITALIANA PER
L'EGITTO, Alexandria d'Egypte, Elkahire,
Port - Said.

BANCA COMMERCIALE ITALIANA E
GRECA, Atina, Pire, Selanik.

BANCA COMMERCIALE ITALIANA
TRUST COMPANY, Philadelphia.

BANCA COMMERCIALE ITALIANA
TRUST COMPANY - New-York.

Müşterek Bankalar

Banque Française et Italienne pour l'Ame-
rique du sud, Paris.

Arjantin'de: Buenos-Aires, Rosario du
Santa Fé.

BRESIL'de: Sao-Paulo ve başlıca şehir-
lerinde şubeler.

CHİLİ'de: Santiago, Valparaiso.

COLOMBIA'da: Bogota, Barranquilla, Me-
dellin.

URUGUAY'da: Montevideo.

BANCA DELLA SVIZZERA ITALIANA:
Lugano, Bellinzona, Chiasso, Locarno,
Zurich, Mendrisio.

BANCA UNGARO - ITALIANA S. A.
Peşte ve başlıca Şehirlerde Şubeler:

HRVATSKA BANK D. D.
Zagreb, Susak.

BANCA ITALIANO - LIMA
Lima (Perou) da başlıca Şehirlerde Şube-
ler:

BANCA ITALIANO - GUAYAQUIL
Guayaquil.

İstanbul Merkezi:
Galata, Voyvoda Caddesi, Karaköy Palas
Telefon 44845.

İstanbul Bürosu:
Alalemciler Han, Telefon 22900 /3/11/12/15

Beyoğlu Bürosu:
İstiklal Caddesi No. 247. Telefon: 41046.

Kasalar icarı: İtalya ve Macaristan için
ve Touristique çekleri ve B. C. I. TRAVEL-
LER'S çekleri.

Son Posta Matbaası

Neşriyat Müdürü: *Selim Ragıp Emec*

SAHİPLERİ: *S. Ragıp EMEÇ*

A. Ekrem UŞAKLIGİL

İlk doru kumbarayı bankaya götürürken duyduğunuz sevinç ilk mahsulü ta-
erken duyduğunuz sevinçten çok daha tatlıdır.

Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası para biriktirenlere her yıl kur'a ile
28.800 lira ikramiye veriyor.

Para biriktiren zengin olabilirsiniz.

Kesideler 1 Eylül, 1 Birincikanun, 1 Mart, 1 Haziran tarihlerindedir.

İkramiyelerin listesi:

4 tane 1,000 Lira

4 » 500 »

4 » 250 »

40 » 100 »

100 » 50 »

120 » 40 »

160 » 20 »

Kur'a ya ancak 50 lira biriktirmiş olanlar girebilir. Hesablarındaki paralar bir
sene içinde 50 liradan aşağı düşmeyenler ikramiyelerini % 20 fazlasıyla alırlar.

Türkiye Cumhuriyeti

ZİRAAT BANKASI

GRİPİN

BAŞ
DİŞ
SOĞUK
ALGINLIĞI

bütün
ağrıları
keser

NEZLE
GRİP
ROMATİZMA

GRİPİN

GRİPİN

Lüzumunda günde 3 kaşe alınabilir

Tiftik ve ya, ağı ihracatçıların nazarı dikkatine
İstanbul Ticaret ve Sanayi Odasından:

Türkiye Tiftik ve yapağı ihracatçıları Birliği esas mukavelesi İcra Vekilleri Yüksek Heyetince tasdik edilmiş ve tasdikli nüshası Ticaret Vekâletinden gönderilmiş olduğun-
dan tiftik ve yapağı ihracatı ile işgal eden ruhsatnameli tüccarın birlik tesis umumî
heyeti halinde 15/12/939 saat 16.30 da Ticaret ve Sanayi Odası içtima salonunda hazır
bulunmaları rica olunur. (10390)

Müessislerden

Şerafettin Alemdar - Ziya Kınacı - Karnik Kasapyan

EKZAMİN

Ekzemanın ilâcıdır.

Yara ve çibanlarda kullanılır. Her Eczanede kutusu 50 kuruştur.

İstanbul Belediyesinden:

Şehrin muhtelif mahallerindeki han, mağaza ve ticarethane ve emsal methallerinin
işgal edilmemesi hakkında aşağıda yazılı fıkranın Belediye zabıtası talimathanesine bir
madde olarak ilâvesi Umumi Meclisin 29/XI/939 günlü içtimasında kararlaştırılmıştır.
İlan olunur.

FIKRA:

(Han, apartman, ticarethane gibi umuma mahsus binaların methallerini dükkân
ihdası veya seyyar satıcı ikamesi suretille işgal etmek ve ettirmek memnurdur. Bu mem-
nuyete pasajlar da dahildir.) (10396)

Her Çeşit

OYUN KÂĞITLARI

Toptan ve Perakende

Satış Yeri:

Yeni Postane Karşısı KIZILAYHAN

Maliye Vekâletinden:

1 - 2257 numaralı madeni ufaklık para kanununun sekizinci maddesi mucibince
mevkiî tedavülde kaldırılan eski bronz beş ve iki buçuk kurşuklarla nikel bir kuruş,
luklar 31/K.evvel/939 tarihinden sonra devlet borçlarına mukabil gerek malsandıklar
ve gerekse Hazine veznedarlığını ifa eden Merkez ve Ziraat Bankalarının dahi kabu
edilmeyecektir.

Binaenaleyh: Ellerde bu nevi para bulunanların bunları mezkûr tarihe kadar Det
let borçları mukabilinde malsandıklar ile Merkez ve Ziraat Bankası şubelerine yatırma-
ları ilân olunur. (8041)

Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsü Rektörlüğünden:

1 - Kurumumuz talebeleri için isim, miktar ve muhammen bedeli ile muvakkat te-
minatı aşağıda yazılı (7) kalem spor malzemesi görülen lüzuma binaen yeniden
2/1/940 Salı günü saat 11 de Rektörlük binasında müteşekkil komisyon tarafından açık
eksiltme usulü ile ihale olunacaktır.

2 - Spor malzemeleri nümünelerini görmek ve daha fazla izahat ve parasız şartname
almak isteyenlerin Enstitü Daire Müdürlüğüne müracaatları «6398» «10395»

İsim	aded	Muhammen F.	Tutarı	Teminatı
Fransız fiöresi	15	5	75	
Fiöre yedek namlusu	30	2	60	
Kılıç	110	5	50	30
Kılıç yedek namlusu	20	2	40	
Fiöre eldiveni	15	3,5	52,5	
Kılıç eldiveni	10	3,5	35	
Maske	15	5,5	82,5	

Asipin Kenan

Sizi; SOĞUKTAN, NEZLEDEN, GRİPTEN, BAŞ, DİŞ ve
bütün ağrılardan ve kırıklıklardan koruyacak ilâçtır.

Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsü Rektörlüğünden:

1 - Kurumumuzun erkek ve kız talebeleri için isim, miktar ve muhammen bedeli ile
muvakkat teminatı aşağıda yazılı dört kalem elbise 22/12/939 Cuma günü saat 11 de
Rektörlük binasında müteşekkil komisyon tarafından kapalı zarf usulü ile ihale olu-
nacaktır.

2 - Eksiltmeye girmek isteyenlerin muvakkat teminat ve teklif mektupları ile ka-
nunun tayin ettiği vesikalari ihale saatinden bir saat evveline kadar komisyon reisine
vermeleri.

3 - Elbise kumaş ve malzeme nümünelerini görmek ve daha fazla izahat ve para-
sız şartname almak isteyenlerin enstitü daire müdürlüğüne müracaatları,

Cins	Asgari Azami		Muhammen	Tutarı	Teminatı
	takım	takım			
Erkek elbisesi	420 ilâ	470	32,	15040	:
Erkek paltosu	150 »	180	33,	5940	: 1685,
Tayyör	33 »	40	27,	1080	:
Manto	12 »	15	02	405	:

«6222» «10097»

60 muhtelit kontrol..

Yeni bembeyaz ışıklı ve gayet idarell
TUNGSRAM-KRIPTON
ampullarının mükemmel tarzı imalını
tekeffül eder.

TUNGSRAM

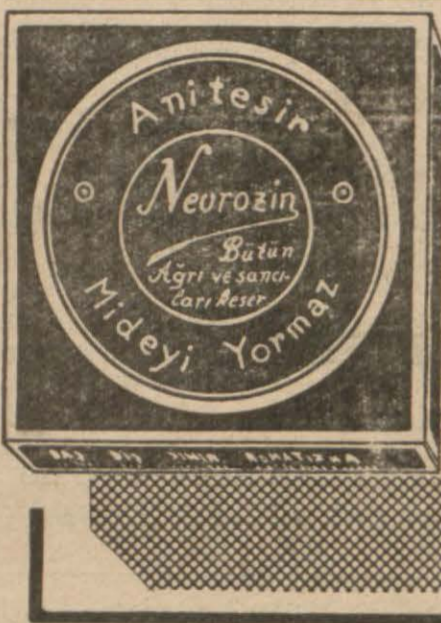
KRIPTON

En az paraya - En bol aydınlık

BOURLA BİRADERLER

İSTANBUL - ANKARA - İZMİR

ANİ TESİR

BAŞ, DİŞ, NEZLE, GRIP
ROMATİZMA, SOĞUK
ALGINLIĞI, KIRIKLIK
ve bütün ağrılarını derhal keser

Lüzumunda günde 3 kaşe alınabilir.

RADYOLİN

Sabah
öğle
akşam

Sabah
öğle
akşam

Her yemekten sonra günde 3 defa dişlerinizi
muntazaman fırçalayınız

BAKLAVA!

« Cennette de böyle tatlı olmaz,
bir baklava eli katlı olmaz »

Şairin; bu iki mısra müşhur

HACI BEKİR BAKLAVASINI
yedikten sonra söyledigine şüphe etmeyiniz.
Ali Muhiddin Hacı Bekir

Merkezi: Bahçekapı, Şubeleri: Beyoğlu, Karaköy, Kadıköy

Hersene aldığımız ve beğendiğiniz

SAATLİ

Maarif Duvar Takvimi

Bu yıl daha mükemmel bir surette çıktı

Fakat aldanmamak ve yerine başka takvim almamak için

Maarif Takvimi

Adına bilhassa dikkat etmelidir.

MAARİF Takvimindeki yazılardan bazıları:

Takvime dair her türlü malumat, vakitler, mevsimler, irtınalar, hava de-
ğişimleri, güneşin burçlara tahayvülleri.

Arabi, rumi aylar, bayramlar, milli günler ve tatil günleri.

Günlerin tarihi; Mühim dünya tarihleri, Türk tarihi ve inkılâp tarihleri.

Faydalı sözler ve darbimeseller...

366 güzel hikâyeler ve laüfeler; 366 mâul ve bir çok lüzumlu ve faydalı bilgiler...

Bu eşsiz ve emsalsiz takvimin merkezi: İstanbul Maarif Kütüphanesidir.

Aldanmamak için bilhassa: **MAARİF TAKVİMİ** adına dikkat etmelidir.

Z

Dünyanın en dayanıklı pilleridir.
Pilleri Avrupada çok rağbet görmektedir.
Pilleri her çeşit fenerlere uyar.
Pilleri her keseye elverişlidir.
Pillerini her yerde arayınız.

Toptan satış yeri: Tahtakale No. 51

Bir defa tecrübe kâfi!

TIYATROLAR

Şehir Tiyatrosu Tepebaşı dram kısmında
akşam saat 20,30 da

Yelpaze

İstiklal caddesi komedi kısmında
akşam saat 20,30 da

İkizler

Halk Opereti - Bu akşam saat 9 da
Pipiça

Doktor: Kaşif Ömer Baştuğ

Göz mütehassısı

Hergün hastalarını Çağaloğlunda Son
Posta idaresi karşısındaki Neşe
apartmanında kabul eder.

Doktor Hafız Cemal

(Lokman Hekim)

Divanyolunda 104 numarada hergün
hasta kabul eder. Telefon 21044-23398

VIROZA

PATI KULLANINIZ

Her türlü yanıkları, kan çıbanlarını, meme iltihaplarını ve çat-
lakları, koltuk altı çıbanlarını, dolama, akneler, ergenlikler, traş
yaraları, çocukların ve büyüklerin her türlü deri iltihaplarına en
erken ve en emin tedavi eder. VIROZA mikrobun yaşama-
sına mani olur.